

Πρεσβεία της Ελλάδος στη Βαρσοβία
Γραφείο Οικονομικών και Εμπορικών Υποθέσεων

ΕΡΕΥΝΑ ΑΓΟΡΑΣ ΓΙΑ ΤΟΝ ΚΛΑΔΟ ΤΩΝ ΦΡΟΥΤΩΝ ΚΑΙ ΚΑΡΠΩΝ

**Η παρούσα Έρευνα Αγοράς αφορά τον ακόλουθο κωδικό της Συνδυασμένης
Ονοματολογίας (Combined Nomenclature): HS [08]**

Αυτή η έρευνα αγοράς συντάχθηκε από το Γραφείο Ο.Ε.Υ. Βαρσοβίας (Επιμέλεια: Σοφία-Μαρία Μπαγατέλα), με την καθοριστική συμβολή της κας Ιωάννας Μάντζιου, ασκούμενης Φοιτήτριας Οικονομικών Επιστημών στο πλαίσιο του προγράμματος Erasmus+ της ΕΕ.

Βαρσοβία, Μάιος 2024

ΠΙΝΑΚΑΣ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΩΝ

ΕΥΡΕΤΗΡΙΟ ΔΙΑΓΡΑΜΜΑΤΩΝ	2
ΕΥΡΕΤΗΡΙΟ ΠΙΝΑΚΩΝ	3
A. ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΗ ΚΛΑΔΟΥ/ΠΡΟΪΟΝΤΟΣ	5
A1. ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΚΛΑΔΟΥ - ΓΕΝΙΚΑ ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΤΙΚΑ	5
A2. ΣΥΓΚΡΙΤΙΚΗ ΣΠΟΥΔΑΙΟΤΗΤΑ ΤΟΥ ΚΛΑΔΟΥ / ΠΡΟΪΟΝΤΟΣ	6
B. ΠΡΟΣΦΟΡΑ	7
B1. ΔΟΜΗ ΠΑΡΑΓΩΓΗΣ	7
B2. ΕΞΕΛΙΞΗ ΠΑΡΑΓΩΓΗΣ – ΚΑΘΕΤΟΠΟΙΗΣΗ ΠΑΡΑΓΩΓΙΚΗΣ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑΣ	8
B3. ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΑ ΠΑΡΑΓΩΓΗΣ / ΠΡΟΟΠΤΙΚΕΣ ΕΞΕΛΙΞΗΣ	8
B4. ΠΑΡΑΓΩΓΙΚΗ ΔΥΝΑΜΙΚΟΤΗΤΑ ΚΛΑΔΟΥ	8
B5. ΠΡΟΗΓΟΥΜΕΝΕΣ ΔΙΑΚΥΜΑΝΣΕΙΣ ΣΤΗΝ ΠΑΡΑΓΩΓΗ	9
Γ. ΖΗΤΗΣΗ	11
Δ. ΕΞΩΤΕΡΙΚΟ ΕΜΠΟΡΙΟ	12
Δ1. ΡΟΕΣ ΕΜΠΟΡΙΟΥ - ΕΜΠΟΡΙΚΟ ΙΣΟΖΥΓΙΟ ΚΛΑΔΟΥ / ΠΡΟΪΟΝΤΟΣ	12
Δ2. ΕΙΣΑΓΩΓΕΣ	20
Ε. ΑΝΤΑΓΩΝΙΣΜΟΣ	29
Ε1. ΤΙΜΗ	29
ΣΤ. ΘΕΣΜΙΚΟ ΠΛΑΙΣΙΟ	44
Ζ. ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ	46
Ζ1. ΠΑΡΑΓΟΝΤΕΣ ΠΟΥ ΕΠΗΡΕΑΖΟΥΝ ΖΗΤΗΣΗ - ΠΡΟΣΦΟΡΑ	46
Ζ2. ΠΡΟΟΠΤΙΚΕΣ ΕΛΛΗΝΙΚΩΝ ΠΡΟΪΟΝΤΩΝ	46

ΕΥΡΕΤΗΡΙΟ ΔΙΑΓΡΑΜΜΑΤΩΝ

Διάγραμμα 1. Διμερές εμπορικό ισοζύγιο κωδικού HS 08 Πολωνίας - όλων των χωρών του κόσμου (Καρποί και φρούτα βρώσιμα, Φλούδες εσπεριδοειδών ή πεπονιών), αξία σε ευρώ (2014-2023) ..	10
Διάγραμμα 2. Διμερές εμπορικό ισοζύγιο κωδικού HS 08 Πολωνίας - όλων των χωρών του κόσμου (Καρποί και φρούτα βρώσιμα, Φλούδες εσπεριδοειδών ή πεπονιών), ποσότητα σε κιλά (2014-2023)	11
Διάγραμμα 3. Διμερές εμπορικό ισοζύγιο κωδικού HS 08 Ελλάδα - Πολωνίας (Καρποί και φρούτα βρώσιμα, Φλούδες εσπεριδοειδών ή πεπονιών), αξία σε ευρώ (2014-2023).....	14
Διάγραμμα 4. Διμερές εμπορικό ισοζύγιο κωδικού HS 08 Ελλάδα - Πολωνίας (Καρποί και φρούτα βρώσιμα, Φλούδες εσπεριδοειδών ή πεπονιών), ποσότητα σε κιλά (2014-2023)	15
Διάγραμμα 5. Διμερές εμπορικό ισοζύγιο κωδικού HS 08 Ελλάδα - Πολωνίας ανά μήνα (Καρποί και φρούτα βρώσιμα, Φλούδες εσπεριδοειδών ή πεπονιών), αξία σε ευρώ (Ιανουάριος- Δεκέμβριος 2022)	17
Διάγραμμα 6. Διμερές εμπορικό ισοζύγιο κωδικού HS 08 Ελλάδα - Πολωνίας ανά μήνα (Καρποί και φρούτα βρώσιμα, Φλούδες εσπεριδοειδών ή πεπονιών), ποσότητα σε κιλά (Ιανουάριος- Δεκέμβριος 2022)	18
Διάγραμμα 7. Διμερές εμπορικό ισοζύγιο κωδικού HS 08 Ελλάδα - Πολωνίας (Καρποί και φρούτα βρώσιμα, Φλούδες εσπεριδοειδών ή πεπονιών), αξία σε ευρώ (Ιανουάριος-Δεκέμβριος 2023).....	19
Διάγραμμα 8. Διμερές εμπορικό ισοζύγιο κωδικού HS 08 Ελλάδα - Πολωνίας (Καρποί και φρούτα βρώσιμα, Φλούδες εσπεριδοειδών ή πεπονιών), ποσότητα σε κιλά (Ιανουάριος-Δεκέμβριος 2023)	20
Διάγραμμα 9. Αξία (σε ευρώ) και ποσότητα (σε κιλά) των εξαγωγών κάθε χώρας για τα νωπά βερίκοκα, κεράσια, ροδάκινα, νεκταρίνια, δαμάσκηνα και αγριοδαμάσκηνα (0809), το 2022	30
Διάγραμμα 10. Μεριδίο εξαγωγών κάθε χώρας προς την Πολωνία για τα νωπά βερίκοκα, κεράσια, ροδάκινα, νεκταρίνια, δαμάσκηνα και αγριοδαμάσκηνα (0809), με βάση την αξία σε ευρώ (2022)	31
Διάγραμμα 11. Μεριδίο εξαγωγών κάθε χώρας προς την Πολωνία για τα νωπά βερίκοκα, κεράσια, ροδάκινα, νεκταρίνια, δαμάσκηνα και αγριοδαμάσκηνα (0809), με βάση την ποσότητα σε κιλά (2022)	31
Διάγραμμα 12. Τιμή ανά κιλό (σε ευρώ) των εξαγωγών κάθε χώρας για τα νωπά βερίκοκα, κεράσια, ροδάκινα, νεκταρίνια, δαμάσκηνα και αγριοδαμάσκηνα (0809), το 2022.....	32
Διάγραμμα 13. Αξία (σε ευρώ) και ποσότητα (σε κιλά) των εξαγωγών κάθε χώρας για τα προσωρινώς διατηρημένα φρούτα και καρπούς, που όμως είναι ακατάλληλα για άμεση κατανάλωση (0812), το 2022.....	34
Διάγραμμα 14. Μεριδίο εξαγωγών κάθε χώρας προς την Πολωνία για τα προσωρινώς διατηρημένα φρούτα και καρπούς, που όμως είναι ακατάλληλα για άμεση κατανάλωση (0812), με βάση την αξία σε ευρώ (2022)	35

Διάγραμμα 15. Μεριδίο εξαγωγών κάθε χώρας προς την Πολωνία για τα προσωρινώς διατηρημένα φρούτα και καρπούς, που όμως είναι ακατάλληλα για άμεση κατανάλωση (0812), με βάση την ποσότητα σε κιλά (2022)	35
Διάγραμμα 16. Τιμή ανά κιλό (σε ευρώ) των εξαγωγών κάθε χώρας για τα προσωρινώς διατηρημένα φρούτα και καρπούς, που όμως είναι ακατάλληλα για άμεση κατανάλωση (0812), το 2022	36
Διάγραμμα 17. Αξία (σε ευρώ) και ποσότητα (σε κιλά) των εξαγωγών κάθε χώρας για τα πεπόνια, τα καρπούζια και τους καρπούς παπάγιας (0807), το 2022	38
Διάγραμμα 18. Μεριδίο εξαγωγών κάθε χώρας προς την Πολωνία για τα πεπόνια, τα καρπούζια και τους καρπούς παπάγιας (0807), με βάση την αξία σε ευρώ (2022)	38
Διάγραμμα 19. Μεριδίο εξαγωγών κάθε χώρας προς την Πολωνία για τα πεπόνια, τα καρπούζια και τους καρπούς παπάγιας (0807), με βάση την ποσότητα σε κιλά (2022)	39
Διάγραμμα 20. Τιμή ανά κιλό (σε ευρώ) των εξαγωγών κάθε χώρας για τα πεπόνια, τα καρπούζια και τους καρπούς παπάγιας (0807), το 2022	40
Διάγραμμα 21. Αξία (σε ευρώ) και ποσότητα (σε κιλά) των εξαγωγών κάθε χώρας για τις φράουλες, τα σμέουρα, τα βατόμουρα, τα μαύρα, λευκά ή κόκκινα φραγκοστάφυλα και τα λαγοκέρασα (0810), το 2022	41
Διάγραμμα 22. Μεριδίο εξαγωγών κάθε χώρας προς την Πολωνία για τις φράουλες, τα σμέουρα, τα βατόμουρα, τα μαύρα, λευκά ή κόκκινα φραγκοστάφυλα και τα λαγοκέρασα (0810), με βάση την αξία σε ευρώ (2022)	42
Διάγραμμα 23. Μεριδίο εξαγωγών κάθε χώρας προς την Πολωνία για τις φράουλες, τα σμέουρα, τα βατόμουρα, τα μαύρα, λευκά ή κόκκινα φραγκοστάφυλα και τα λαγοκέρασα (0810), με βάση την ποσότητα σε κιλά (2022)	42
Διάγραμμα 24. Τιμή ανά κιλό (σε ευρώ) των εξαγωγών κάθε χώρας για τις φράουλες, τα σμέουρα, τα βατόμουρα, τα μαύρα, λευκά ή κόκκινα φραγκοστάφυλα και τα λαγοκέρασα (0810), το 2022	43

ΕΥΡΕΤΗΡΙΟ ΠΙΝΑΚΩΝ

Πίνακας 1. Πλήρεις ονομασίες προϊόντων και κωδικοί	12
Πίνακας 2. Αξία (σε ευρώ) των εισαγωγών και εξαγωγών της Ελλάδας από και προς την Πολωνία για το προϊόν 08 και το εμπορικό ισοζύγιο το 2022	15
Πίνακας 3. Ποσότητα σε κιλά των εισαγωγών και εξαγωγών της Ελλάδας από και προς την Πολωνία για το προϊόν 08 το 2022	16
Πίνακας 4. Αξία ελληνικών εξαγωγών (σε ευρώ) προς την Πολωνία το 2021, 2022 και η ποσοστιαία μεταβολή μεταξύ των δύο ετών	21
Πίνακας 5. Ποσότητα ελληνικών εξαγωγών (σε κιλά) προς την Πολωνία το 2021, 2022 και η ποσοστιαία μεταβολή μεταξύ των δύο ετών	23

Πίνακας 6. Αξία ελληνικών εξαγωγών (σε ευρώ) των βρώσιμων καρπών και φρούτων, φλουδών εσπεριδοειδών ή πεπονιών (08) προς την Πολωνία το 2021, 2022 και η ποσοστιαία μεταβολή μεταξύ των δύο ετών	24
Πίνακας 7. Αξία σε ευρώ ελληνικών εισαγωγών και συνολικών εισαγωγών στην Πολωνία ανά κατηγορία προϊόντος (2022). Μερίδιο ελληνικών εισαγωγών επί του συνόλου των εισαγωγών της Πολωνίας ανά κατηγορία προϊόντος	26
Πίνακας 8. Ποσότητα σε κιλά ελληνικών εισαγωγών και συνολικών εισαγωγών στην Πολωνία ανά κατηγορία προϊόντος (2022). Μερίδιο ελληνικών εισαγωγών επί του συνόλου των εισαγωγών της Πολωνίας, ανά κατηγορία προϊόντος	28
Πίνακας 9. Αξία (σε ευρώ) και ποσότητα (σε κιλά) των εξαγωγών κάθε χώρας προς την Πολωνία για τα νωπά βερίκοκα, κεράσια, ροδάκινα, νεκταρίνια, δαμάσκηνα και αγριοδαμάσκηνα (0809) το 2022. Μερίδιο κάθε χώρας στις συνολικές πολωνικές εισαγωγές, με βάση την αξία και την ποσότητα	30
Πίνακας 10. Τιμή ανά κιλό (σε ευρώ) για τα νωπά βερίκοκα, κεράσια, ροδάκινα, νεκταρίνια, δαμάσκηνα και αγριοδαμάσκηνα (0809) το 2021, 2022 και η ποσοστιαία μεταβολή μεταξύ των δύο ετών για κάθε χώρα	32
Πίνακας 11. Αξία (σε ευρώ) και ποσότητα (σε κιλά) των εξαγωγών κάθε χώρας προς την Πολωνία για τα προσωρινώς διατηρημένα φρούτα και καρπούς, που όμως είναι ακατάλληλα για άμεση κατανάλωση (0812), το 2022. Μερίδιο κάθε χώρας στις συνολικές πολωνικές εισαγωγές, με βάση την αξία και την ποσότητα	33
Πίνακας 12. Τιμή ανά κιλό (σε ευρώ) για τα προσωρινώς διατηρημένα φρούτα και καρπούς, που όμως είναι ακατάλληλα για άμεση κατανάλωση (0812) το 2021, 2022 και η ποσοστιαία μεταβολή μεταξύ των δύο ετών για κάθε χώρα.....	36
Πίνακας 13. Αξία (σε ευρώ) και ποσότητα (σε κιλά) των εξαγωγών κάθε χώρας προς την Πολωνία για τα πεπόνια, τα καρπούζια και τους καρπούς παπάγιας (0807), το 2022. Μερίδιο κάθε χώρας στις συνολικές πολωνικές εισαγωγές, με βάση την αξία και την ποσότητα	37
Πίνακας 14. Τιμή ανά κιλό (σε ευρώ) για τα πεπόνια, τα καρπούζια και τους καρπούς παπάγιας (0807) το 2021, 2022 και η ποσοστιαία μεταβολή μεταξύ των δύο ετών για κάθε χώρα	39
Πίνακας 15. Αξία (σε ευρώ) και ποσότητα (σε κιλά) των εξαγωγών κάθε χώρας προς την Πολωνία για τις φράουλες, τα σμέουρα, τα βατόμουρα, τα μαύρα, λευκά ή κόκκινα φραγκοστάφυλα και τα λαγοκέρασα (0810), το 2022. Μερίδιο κάθε χώρας στις συνολικές πολωνικές εισαγωγές, με βάση την αξία και την ποσότητα	41
Πίνακας 16. Τιμή ανά κιλό (σε ευρώ) για τις φράουλες, τα σμέουρα, τα βατόμουρα, τα μαύρα, λευκά ή κόκκινα φραγκοστάφυλα και τα λαγοκέρασα (0810) το 2021, 2022 και η ποσοστιαία μεταβολή μεταξύ των δύο ετών για κάθε χώρα	43

Α. ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΗ ΚΛΑΔΟΥ/ΠΡΟΪΟΝΤΟΣ

Α1. ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΚΛΑΔΟΥ - ΓΕΝΙΚΑ ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΤΙΚΑ

Τα φρούτα και οι καρποί προέρχονται από διάφορα είδη χλωρίδας, όπως τα δέντρα, τους θάμνους, τα αμπέλια και άλλα ανθοφόρα φυτά. Η καλλιέργεια τους ποικίλλει ανάλογα με το κλίμα, τις εδαφικές συνθήκες και τις γεωργικές πρακτικές. Τα φρούτα και οι καρποί αποτελούν αναπόσπαστα στοιχεία μιας υγιεινής διατροφής, καθώς είναι πλούσια σε απαραίτητα θρεπτικά συστατικά, όπως βιταμίνες, μέταλλα και φυτικές ίνες. Συνεπώς, παρέχουν πολλαπλά οφέλη για τον ανθρώπινο οργανισμό, με τη συμβολή τους στη σωστή λειτουργία της καρδιάς και του πεπτικού συστήματος, και δρουν προληπτικά κατά του καρκίνου. Χάρη στην ευχάριστη γεύση και τη δυνατότητα κατανάλωσής τους με πολλούς διαφορετικούς τρόπους, τα φρούτα και οι καρποί αποτελούν μία εύκολη –εκτός από αναγκαία– επιλογή για την επίτευξη μιας ισορροπημένης και πλούσιας σε θρεπτικά συστατικά διατροφής.

Το μέγεθος της παγκόσμιας αγοράς νωπών φρούτων εκτιμάται ότι ανήλθε στα 534,78 δισεκατομμύρια ευρώ (572,56 δισ. δολάρια) το 2022 και προβλέπεται να διαμορφωθεί από 555,06 δισεκατομμύρια ευρώ (594,32 δισ. δολάρια) το 2023 σε 748,28 δισεκατομμύρια ευρώ (800,93 δισ. δολάρια) έως το 2031. Αυτή η ανάπτυξη αναμένεται να πραγματοποιηθεί με Σύνθετο Ετήσιο Ρυθμό Ανάπτυξης (CAGR) 3,8% κατά την περίοδο πρόβλεψης (2024-2031). Εξετάζοντας τις προτιμήσεις των καταναλωτών αναφορικά με τις κατηγορίες φρούτων, σημειώνεται ότι ο κλάδος της μπανάνας κυριαρχεί στην αγορά φρούτων παγκοσμίως, ενώ ο κλάδος των μήλων και των αχλαδιών είναι ο ταχύτερα αναπτυσσόμενος.

Η Ευρώπη αναδεικνύεται ως περιοχή με εξαιρετικά υψηλό ρυθμό ανάπτυξης στην αγορά φρέσκων φρούτων. Πιο συγκεκριμένα, εξετάζοντας τις εισαγωγές φρούτων και καρπών που δέχθηκαν οι χώρες της Ευρωπαϊκής Ένωσης το 2022, παρατηρούμε ότι η Γερμανία, η Ολλανδία, η Γαλλία, η Ισπανία και η Ιταλία κυριαρχούν. Η Ελλάδα βρίσκεται στην 16η θέση αναφορικά με την αξία των εισαγωγών της στα εν λόγω προϊόντα και στην 17η όσον αφορά την ποσότητά τους. Από την άλλη πλευρά, μελετώντας τις εξαγωγές που πραγματοποίησαν τα κράτη-μέλη της ΕΕ στον κλάδο των φρούτων το ίδιο έτος, διαπιστώνουμε ότι η Ισπανία, η Ολλανδία, η Ιταλία, το Βέλγιο και η Γερμανία κατέχουν εξέχουσες θέσεις. Η Ελλάδα βρίσκεται στην 8η θέση αναφορικά με την αξία των εξαγωγών της σε φρούτα και καρπούς και στην 6η σχετικά με την ποσότητά τους.

Η κατανάλωση φρούτων και καρπών στην **Πολωνία** είναι υψηλή και πηγάζει από την παράδοση, την ευαισθητοποίηση σε θέματα υγείας και τις καταναλωτικές προτιμήσεις.

Τα φρούτα είναι αναπόσπαστο κομμάτι της πολωνικής κουζίνας και κουλτούρας και καταναλώνονται με διάφορους τρόπους. Η Πολωνία παράγει επίσης διάφορα είδη φρούτων, όπως φράουλες, σμέουρα και μύρtila. Επιπλέον, η χώρα αποτελεί έναν από τους μεγαλύτερους παραγωγούς μήλων στην Ευρώπη, τα οποία διαθέτει τόσο στην εγχώρια αγορά όσο και σε αγορές του εξωτερικού. Τα δαμάσκηνα, τα κεράσια, τα αχλάδια και τα λαγοκέρασα αποτελούν μερικά ακόμα παραγόμενα είδη φρούτων στην πολωνική αγορά.

Μελετώντας τα σημεία διανομής των φρούτων και καρπών, παρατηρείται ότι οι καταναλωτές προτιμούν τους φυσικούς χώρους πώλησης για την αγορά των εν λόγω προϊόντων, ώστε να μπορούν να ελέγξουν άμεσα την ποιότητά τους. Η ευκολία πρόσβασης και αναζήτησης διαφόρων προϊόντων μέσω των φυσικών καταστημάτων λιανικού εμπορίου, καθώς και η βελτίωση της δικτύωσης των καναλιών διανομής σε όλο τον κόσμο αυξάνει τις πιθανότητες οι φυσικοί χώροι πώλησης να παραμείνουν κυρίαρχοι στις προτιμήσεις των καταναλωτών για την αγορά φρούτων. Από την άλλη πλευρά, χάρη στην εδραίωση του διαδικτύου τα τελευταία χρόνια, ο κλάδος του ηλεκτρονικού εμπορίου για την αγορά φρούτων έχει σημειώσει αυξημένη αποδοχή και κερδοφόρα ανάπτυξη. Αυτό συμβαίνει διότι η πώληση του προϊόντος από ηλεκτρονικά καταστήματα παρέχει στους καταναλωτές έναν βολικό και εύκολο τρόπο να προμηθευτούν φρούτα, χωρίς να χρειάζεται να μεταβαίνουν στις αγορές ή να επωμίζονται το βάρος μεταφοράς τους. Τα διαδικτυακά κανάλια διανομής προβλέπεται να αναπτυχθούν με τον ταχύτερο Σύνθετο Ετήσιο Ρυθμό Ανάπτυξης (CAGR).

A2. ΣΥΓΚΡΙΤΙΚΗ ΣΠΟΥΔΑΙΟΤΗΤΑ ΤΟΥ ΚΛΑΔΟΥ / ΠΡΟΪΟΝΤΟΣ

Ο κλάδος των φρούτων και καρπών παρουσιάζει σημαντική ανάπτυξη, καθώς προσφέρει τα προϊόντα αυτά σε διάφορες μορφές, παρέχοντας μεγάλη γκάμα επιλογών στους τελικούς καταναλωτές. Παραδείγματος χάρη, τα εν λόγω προϊόντα μπορούν να διατεθούν στο εμπόριο νωπά ή αποξηραμένα. Επιπλέον, προσφέρονται μεμονωμένα ανά είδος ή παράγονται κατά μείγματα ποικίλων ειδών φρούτων και καρπών. Δύνανται να πωληθούν με ή χωρίς τη φλούδα τους, με βάση το είδος του προϊόντος ή/και τις προτιμήσεις των καταναλωτών. Επίσης, μπορούν να διατεθούν στην αγορά αφού βραστούν, ψηθούν στον ατμό ή καταψυχθούν. Ανάλογα με τις ανάγκες των καταναλωτών, ενδέχεται να προστεθεί ζάχαρη ή άλλες γλυκαντικές ουσίες. Ακόμη, υπάρχει η δυνατότητα τα φρούτα και οι καρποί να πωληθούν σε μορφή που τα καθιστά ακατάλληλα για άμεση κατανάλωση, για παράδειγμα να διατηρούνται προσωρινά σε διάφορες ουσίες, όπως διοξείδιο του θείου, άλμη, θειωμένο νερό ή σε άλλα συντηρητικά διαλύματα, ώστε να παραταθεί η διάρκεια ζωής τους ή και να χρησιμοποιηθούν για την παρασκευή μαρμελάδων, γλυκών κλπ.

B. ΠΡΟΣΦΟΡΑ

B1. ΔΟΜΗ ΠΑΡΑΓΩΓΗΣ

Η Πολωνία χρησιμοποιεί διάφορες μεθόδους καλλιέργειας για την παραγωγή φρούτων και καρπών, αξιοποιώντας το ποικιλόμορφο γεωργικό τοπίο και τις κλιματικές συνθήκες της και δίνοντας παράλληλα έμφαση στην αποτελεσματικότητα, την ποιότητα και τη βιωσιμότητα της παραγωγής της. Μία από τις πιο κοινές γεωργικές πρακτικές της αποτελεί η δημιουργία οπωρώνων μεγάλης κλίμακας για δέντρα όπως μηλιές, αχλαδιές, κερασιές, δαμασκηνιές και βυσσινιές. Μία ακόμη διαδεδομένη μέθοδος είναι η εντατική καλλιέργεια, η οποία περιλαμβάνει εργασίες όπως η φύτευση δέντρων με υψηλή πυκνότητα, η στήριξη του φυτού με χρήση πέργκολας και το τακτικό κλάδεμα για τη μεγιστοποίηση της απόδοσης και της ποιότητας. Η μέθοδος αυτή χρησιμοποιείται συνήθως στην παραγωγή μήλων και μούρων. Επιπλέον, ευρέως γνωστή είναι και η προστατευόμενη καλλιέργεια, η οποία συμβάλλει στην παράταση της καλλιεργητικής περιόδου, την προστασία των φυτών από δυσμενείς καιρικές συνθήκες και τον καλύτερο έλεγχο των συνθηκών καλλιέργειας. Η συγκεκριμένη παραγωγή επιτυγχάνεται με τη χρήση κατασκευών, όπως θερμοκήπια και τούνελ, και χρησιμοποιείται για την καλλιέργεια φρούτων όπως οι φράουλες και τα σμέουρα.

Αξιοσημείωτο είναι το γεγονός ότι η Πολωνία εστιάζει σε βιώσιμες πρακτικές καταπολέμησης των παρασίτων, ενσωματώνοντας βιολογικές και χημικές μεθόδους για την ελαχιστοποίηση της χρήσης φυτοφαρμάκων και τη διατήρηση της οικολογικής ισορροπίας. Επιπροσθέτως, υιοθετούνται σύγχρονες καλλιεργητικές τεχνικές, όπως η στάγδην άρδευση, η γεωργία ακριβείας και η χρήση υλικών εδαφοκάλυψης, με σκοπό τη βελτιστοποίηση της χρήσης του νερού, τη μείωση της εργασίας και την αύξηση της παραγωγικότητας. Τέλος, σημαντικά βήματα έχουν γίνει στον τομέα της βιολογικής καλλιέργειας, καθώς έχει παρατηρηθεί αυξανόμενη τάση προς την κατεύθυνση αυτή στη χώρα, αποσκοπώντας στην παραγωγή προϊόντων χωρίς τη χρήση φυτοφαρμάκων.

Η παραγωγή φρούτων στην Πολωνία συντελείται σε διάφορες περιοχές και περιλαμβάνει ένα ευρύ φάσμα προϊόντων, αντανακλώντας το ευνοϊκό κλίμα και τα εύφορα γεωργικά εδάφη της χώρας. Πιο συγκεκριμένα, το βόρειο τμήμα της Πολωνίας είναι γνωστό για τους οπωρώνες μήλων και μαλακών φρούτων, όπως οι φράουλες και τα σμέουρα, λόγω της εγγύτητας στη Βαλτική Θάλασσα. Οι κεντρικές περιοχές της Πολωνίας φημίζονται για την παραγωγή μήλων, κερασιών, δαμάσκηνων και μούρων. Ακόμη, οι νότιες περιοχές ευνοούν την καλλιέργεια κερασιών, δαμάσκηνων, μούρων και βερίκοκων.

B2. ΕΞΕΛΙΞΗ ΠΑΡΑΓΩΓΗΣ – ΚΑΘΕΤΟΠΟΙΗΣΗ ΠΑΡΑΓΩΓΙΚΗΣ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑΣ

Η παραγωγή φρούτων και καρπών εξελίσσεται βάσει του εκσυγχρονισμού του γεωργικού κλάδου εν γένει, ακολουθώντας τις επιταγές της βιώσιμης και ταυτόχρονα ανταγωνιστικής καλλιέργειας. Ο εν λόγω κλάδος αποκλίνει εκ φύσεως από την πρακτική της καθετοποίησης, καθώς περιλαμβάνει μη επεξεργασμένα φρούτα και καρπούς. Ταυτόχρονα, όπως και στην Ελλάδα, τα αγροτικά προϊόντα περνούν από πολλά στάδια και διαμεσολαβητές μέχρι να φτάσουν στον τελικό καταναλωτή.

B3. ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΑ ΠΑΡΑΓΩΓΗΣ / ΠΡΟΟΠΤΙΚΕΣ ΕΞΕΛΙΞΗΣ

Η ένταξη της Πολωνίας στην Ευρωπαϊκή Ένωση το 2004 αποτέλεσε σημείο καμπής για τη γεωργία της, η οποία ήταν ανέκαθεν ένας από τους βασικούς τομείς της πολωνικής οικονομίας. Η παροχή κονδυλίων από την ΕΕ συνέβαλε στον εκσυγχρονισμό του αγροτικού τομέα της χώρας, συντελώντας στην πραγμάτωση ενός εντυπωσιακού τεχνολογικού άλματος της γεωργικής παραγωγής της. Παρά το γεγονός ότι η Πολωνία βίωσε αυτόν τον τεχνολογικό μετασχηματισμό πολύ αργότερα συγκριτικά με τη Δυτική Ευρώπη, οι νέες τεχνολογικές εφαρμογές που δέχτηκε ο πολωνικός αγροτικός τομέας είναι σχετικά σύγχρονες σε σύγκριση με τις άλλες δυτικές χώρες, αναπληρώνοντας έτσι την καθυστέρηση του εκσυγχρονισμού. Επιπλέον, η εικόνα του σημερινού αγρότη έχει βελτιωθεί σημαντικά, καθώς η γεωργική απασχόληση αποτελεί πλέον τμήμα της βιομηχανικής παραγωγής και τα αγροκτήματα αντιμετωπίζονται ως επιχειρήσεις. Παράλληλα, το ανθρώπινο δυναμικό αποκτά ολοένα και περισσότερη κατάρτιση και εξειδικευμένες γνώσεις. Το χαμηλότερο εργατικό κόστος αποτελεί ανταγωνιστικό πλεονέκτημα της πολωνικής γεωργίας και συντελεί στην ύπαρξη καλής σχέσης ποιότητας-τιμής των πολωνικών γεωργικών προϊόντων.

Τα πολωνικά φρούτα είναι ήδη αναγνωρισμένα και εκτιμώνται ιδιαίτερα σε όλο τον κόσμο λόγω της γεύσης και της ποιότητάς τους. Χάρη στις τεχνολογικές μεταβολές που συντελέστηκαν στον αγροτικό τομέα, η πολωνική γεωργία θεωρείται σύγχρονη και μπορεί να αποτελέσει σημείο αναφοράς για άλλες χώρες. Επιπλέον, η γεωγραφική θέση της Πολωνίας και η γεινιάσή της με άλλες ευρωπαϊκές χώρες ευνοεί τη σύναψη εμπορικών δραστηριοτήτων. Όλα τα παραπάνω δημιουργούν θετικές προοπτικές εξέλιξης και εύφορο κλίμα για την περαιτέρω ανάπτυξη του κλάδου.

B4. ΠΑΡΑΓΩΓΙΚΗ ΔΥΝΑΜΙΚΟΤΗΤΑ ΚΛΑΔΟΥ

Η αυξανόμενη κατανάλωση φρέσκων φρούτων και, κατ' επέκταση, η ανάπτυξη της αγοράς φρούτων γενικότερα, οφείλεται κυρίως σε δύο βασικούς παράγοντες. Καταρχάς, οι κλιμακούμενες ανησυχίες για την υγεία, ιδιαίτερα από την περίοδο της πανδημίας κι

έπειτα, είχαν ως αποτέλεσμα οι καταναλωτές να στραφούν σε ένα πιο υγιεινό τρόπο ζωής. Τα νωπά φρούτα αποτελούν εξαιρετική πηγή βιταμινών, μετάλλων, φυτικών ινών και άλλων θρεπτικών συστατικών και είναι γνωστό ότι μειώνουν τον κίνδυνο εμφάνισης χρόνιων ασθενειών. Επομένως, η ευαισθητοποίηση αναφορικά με τα οφέλη τους ενθαρρύνει τους καταναλωτές να τα ενσωματώσουν όλο και περισσότερο στην καθημερινή τους διατροφή, γεγονός που συμβάλλει στην θετική ανάπτυξη του κλάδου. Επιπλέον, οι καταναλωτές αναζητούν όλο και περισσότερο βολικές και εύκολες επιλογές στην προετοιμασία τροφίμων. Τα φρέσκα ή αποξηραμένα φρούτα γίνονται όλο και πιο δημοφιλή, μιας και αποτελούν μια γρήγορη και υγιεινή επιλογή για τους πολυάσχολους καταναλωτές της σύγχρονης εποχής.

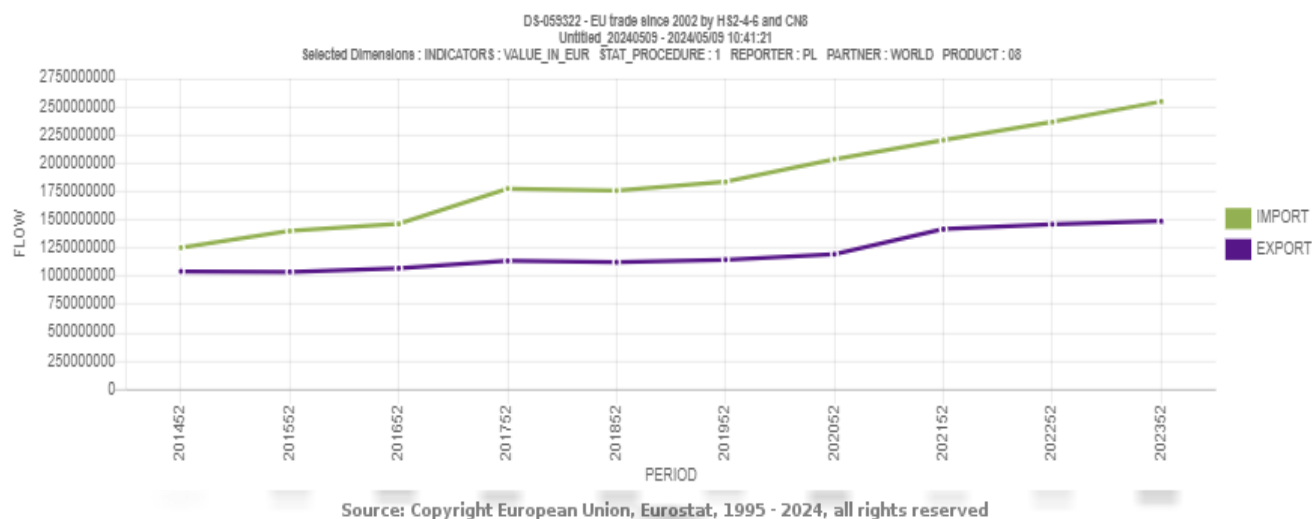
Παράλληλα, παρατηρούνται διάφοροι περιορισμοί στην αγορά φρούτων, οι οποίοι παρεμποδίζουν την επέκταση της αγοράς του προϊόντος. Αρχικά, τα φρέσκα φρούτα διατίθενται σε πολλές περιπτώσεις μόνο κατά τη διάρκεια ορισμένων περιόδων του έτους, δηλαδή έχουν έντονο εποχικό χαρακτήρα. Αυτό μπορεί να οδηγήσει την προσφορά σε ελλείψεις και διακυμάνσεις τιμών, δυσχεραίνοντας τον προγραμματισμό της αγοράς αυτής γενικότερα. Επιπροσθέτως, τα νωπά φρούτα είναι εξαιρετικά ευπαθή και απαιτούν προσεκτικό χειρισμό και αποθήκευση για να διατηρήσουν την ποιότητα και τη φρεσκάδα τους. Αυτό μπορεί να αποτελέσει πρόκληση για τους καλλιεργητές, τους φορτωτές και τους λιανοπωλητές, οι οποίοι πρέπει να διασφαλίσουν ότι τα προϊόντα μεταφέρονται γρήγορα και αποθηκεύονται σωστά για να αποφευχθεί οποιαδήποτε αλλοίωση. Τέλος, τα μεταποιημένα προϊόντα φρούτων, όπως τα κονσερβοποιημένα, μπορούν να προσφέρουν στους καταναλωτές μια πιο βολική και μεγαλύτερης διάρκειας εναλλακτική και είναι διαθέσιμα καθ'όλη τη διάρκεια ενός έτους. Αυτό μπορεί να περιορίσει τη ζήτηση για φρέσκα φρούτα, ιδίως σε αγορές όπου τα νωπά προϊόντα είναι ακριβότερα ή πιο δυσεύρετα.

B5. ΠΡΟΗΓΟΥΜΕΝΕΣ ΔΙΑΚΥΜΑΝΣΕΙΣ ΣΤΗΝ ΠΑΡΑΓΩΓΗ

Η γεωργία υπήρξε κομβικός τομέας της οικονομίας και της κοινωνίας της Πολωνίας, ο οποίος με την πάροδο του χρόνου εξελίχθηκε και διαφοροποιήθηκε. Αρχικά, αποτελούσε τον μοναδικό τομέα που ήταν ικανός να προκαλέσει το απαραίτητο οικονομικό πλεόνασμα για την επίτευξη περαιτέρω ανάπτυξης. Καθώς όμως η οικονομία αναπτύσσεται, η σχετική σημασία της γεωργίας στην οικονομία, αναφορικά με το μερίδιό της στην παραγωγή και τα έσοδα, μειώνεται. Η τάση αυτή εμφανίστηκε περίπου 200 χρόνια πριν και επιταχύνθηκε σημαντικά κατά την οικονομική άνθηση μετά τον Β' Παγκόσμιο Πόλεμο. Παρά τη σχετική αυτή μείωση, η αγροτική παραγωγή και ακολούθως η παραγωγή τροφίμων παρουσιάζουν σταθερά αυξητικές τάσεις.

Οι δυνάμεις που επηρεάζουν την εξέλιξη της γεωργίας λειτουργούν σε παγκόσμιο, εθνικό και τοπικό επίπεδο. Σε παγκόσμιο επίπεδο, παράγοντες όπως το διεθνές εμπόριο, η αύξηση της γεωργικής παραγωγικότητας που οδηγεί σε πτώση των τιμών των προϊόντων και οι διεθνείς κανονισμοί επηρεάζουν τον αγροτικό τομέα. Σε εθνικό επίπεδο, οι μεταβολές του κατά κεφαλήν ΑΕΠ, η αστικοποίηση, οι γεωργικές πολιτικές, η βελτιστοποίηση της αλυσίδας εφοδιασμού και οι περιβαλλοντικοί περιορισμοί (όπως η κλιματική πολιτική) διαδραματίζουν καθοριστικό ρόλο. Σε τοπικό επίπεδο, οι δημογραφικές αλλαγές, τα επίπεδα προστασίας της υγείας, τα δικαιώματα και οι εγγυήσεις γεωργικής ιδιοκτησίας, οι τοπικές γεωργικές υποδομές και η πρόσβαση στην αγορά αποτελούν βασικούς παράγοντες επηρεασμού της αγροτικής δραστηριότητας.

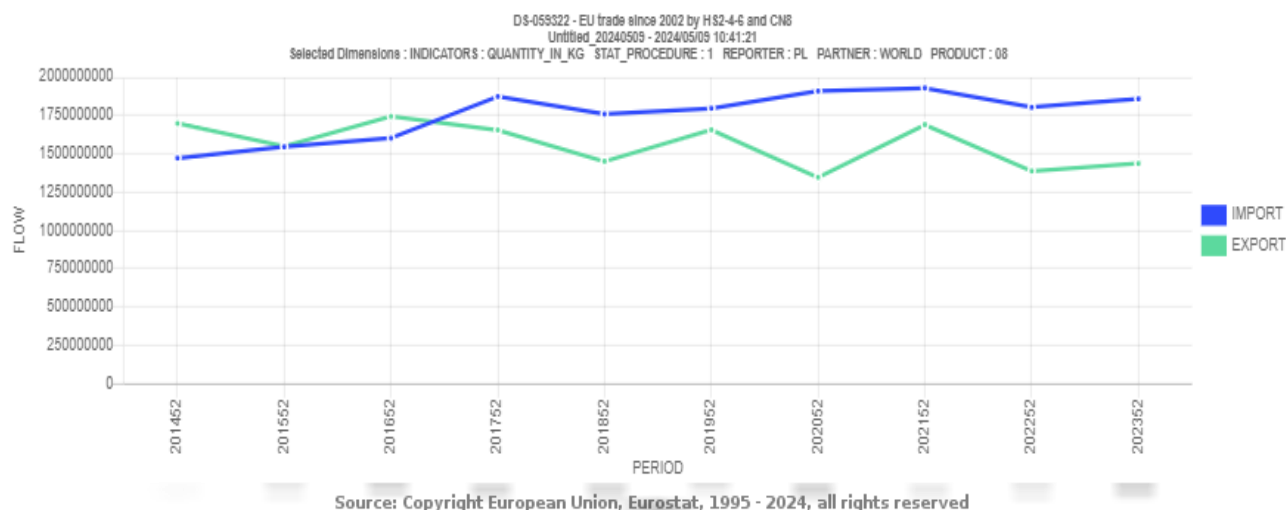
Εστιάζοντας στο παγκόσμιο εμπόριο των αγροτικών προϊόντων και συγκεκριμένα των βρώσιμων καρπών, φρούτων και φλουδών εσπεριδοειδών ή πεπονιών, θα εξεταστεί η **αξία** των εισαγωγών και εξαγωγών της Πολωνίας από και προς όλες τις χώρες του κόσμου για τα εν λόγω προϊόντα την τελευταία δεκαετία (2014-2023). Όπως φαίνεται στο παρακάτω διάγραμμα, οι εισαγωγές στην Πολωνία είναι υψηλότερες από τις εξαγωγές της καθ'όλη τη διάρκεια του εν λόγω διαστήματος. Ειδικότερα, οι εισαγωγές παρουσιάζουν γενικά ανοδική πορεία, με εξαίρεση το 2018 όπου παρατηρείται μείωση. Η μεγαλύτερη αξία εισαγωγών που δέχτηκε η Πολωνία για τους βρώσιμους καρπούς, φρούτα και φλούδες εσπεριδοειδών ή πεπονιών καταγράφηκε το 2023 και ανέρχεται στα 2,5 δισεκατομμύρια ευρώ περίπου. Από την άλλη πλευρά, η αξία των πολωνικών εξαγωγών παρουσιάζει αυξομειώσεις από το 2014 μέχρι το 2018. Έπειτα εμφανίζεται ανοδική πορεία και το 2023 παρατηρείται η μέγιστη ετήσια αξία πολωνικών εξαγωγών που ισοδυναμεί με 1,5 δισεκατομμύρια ευρώ.

Διάγραμμα 1. Διμερές εμπορικό ισοζύγιο κωδικού HS 08 Πολωνίας - όλων των χωρών του κόσμου (Καρποί και φρούτα βρώσιμα, Φλούδες εσπεριδοειδών ή πεπονιών), αξία σε ευρώ (2014-2023)

Συμπεραίνουμε λοιπόν ότι το εμπορικό ισοζύγιο Πολωνίας-κόσμου είναι σταθερά αρνητικό και ολοένα διευρύνεται κατά τη διάρκεια της τελευταίας δεκαετίας, μολονότι ως αξία σημειώνει εκτεταμένη αύξηση.

Στον αντίποδα, η **ποσότητα** των εξαγωγών της Πολωνίας προς τις άλλες χώρες του κόσμου για τους βρώσιμους καρπούς, τα φρούτα και τις φλούδες εσπεριδοειδών ή πεπονιών ήταν μεγαλύτερη από την ποσότητα των εισαγωγών της το 2014 έως και το 2016. Τα επόμενα έτη, ο όγκος των εισαγωγών ξεπέρασε την ποσότητα των εξαγωγών και παρατηρούνται αυξομειώσεις και στα δύο μεγέθη. Η μεγαλύτερη ποσότητα εισαγωγών προς την Πολωνία σημειώθηκε το 2021 και ισοδυναμεί με 1,9 εκατομμύρια τόνους, ενώ η μέγιστη ποσότητα εξαγωγών καταγράφηκε το 2016 και ισούται με 1,7 εκατομμύρια τόνους.

Διάγραμμα 2. Διμερές εμπορικό ισοζύγιο κωδικού HS 08 Πολωνίας - όλων των χωρών του κόσμου (Καρποί και φρούτα βρώσιμα, Φλούδες εσπεριδοειδών ή πεπονιών), ποσότητα σε κιλά (2014-2023)

Γ. ΖΗΤΗΣΗ

Η πανδημία επέφερε αλλαγές στις διατροφικές συνήθειες του πληθυσμού της Πολωνίας. Το 50% των Πολωνών στράφηκε σε πιο υγιεινές διατροφικές επιλογές, μεταξύ των οποίων η κατανάλωση περισσότερων φρούτων. Η χαμηλή τιμή αποτελεί ολοένα και λιγότερο σημαντικό κριτήριο για τις επιλογές των καταναλωτών, καθώς δίδεται μεγαλύτερη προσοχή στην ευκολία των αγορών, τη διαθεσιμότητα των προϊόντων, καθώς και τις ελκυστικές προσφορές. Η προσβασιμότητα των αγορών επηρεάζεται από την τοποθεσία του καταστήματος, την καταλληλότητα της περιοχής πώλησης, το μέγεθος της προσφοράς, αλλά και την εγγύτητα του σημείου πώλησης, λόγω του πιθανού βάρους

μεταφοράς. Επιπλέον, οι Πολωνοί απομακρύνονται από συσκευασμένα/επεξεργασμένα προϊόντα, προτιμώντας τα φρέσκα φρούτα. Όλα τα παραπάνω συμβάλλουν στη διαμόρφωση θετικών προοπτικών για τη ζήτηση του κλάδου των φρούτων και των καρπών και ευνοούν την περαιτέρω αύξηση των εισαγόμενων προϊόντων.

Δ. ΕΞΩΤΕΡΙΚΟ ΕΜΠΟΡΙΟ

Δ1. ΡΟΕΣ ΕΜΠΟΡΙΟΥ - ΕΜΠΟΡΙΚΟ ΙΣΟΖΥΓΙΟ ΚΛΑΔΟΥ / ΠΡΟΪΟΝΤΟΣ

Η παρούσα έρευνα αγοράς αναλύει τις μεταβολές που επήλθαν στην αξία και την ποσότητα των εισαγωγών και εξαγωγών για τα προϊόντα που παραθέτονται στον παρακάτω πίνακα, συγκρίνοντας τα έτη 2021 και 2022. Για λόγους οικονομίας χώρου, ορισμένες κατηγορίες θα αναφέρονται πιο συνοπτικά στους πίνακες που θα παρατεθούν παρακάτω.

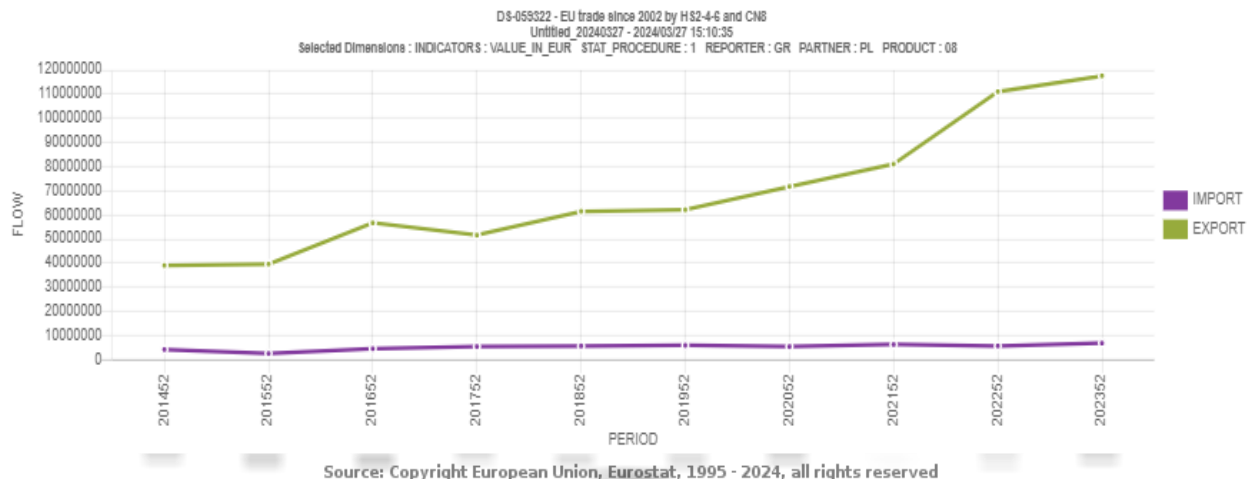
Πίνακας 1. Πλήρεις ονομασίες προϊόντων και κωδικοί

Προϊόν	Κωδικός
Βρώσιμοι καρποί και φρούτα, φλούδες εσπεριδοειδών ή πεπτονιών	08
Άλλοι καρποί με κέλυφος, νωποί ή ξεροί, έστω και χωρίς το κέλυφος ή τη φλούδα τους (στα οποία δεν περιλαμβάνονται οι καρύδες, καρποί Βραζιλίας και κάσιους)	0802
Χουρμάδες, σύκα, ανανάδες, αβοκάντο, γκουάβα, μάνγκο και μαγκοστίν, νωπά ή ξερά	0804
Εσπεριδοειδή, νωπά ή ξερά	0805
Σταφύλια, νωπά ή ξερά	0806
Πεπόνια, καρπούζια και καρποί παπάγιας, νωπά	0807
Μήλα, αχλάδια και κυδώνια, νωπά	0808
Βερίκοκα, κεράσια, ροδάκινα, στα οποία περιλαμβάνονται και τα νεκταρίνια, δαμάσκηνα και αγριοδαμάσκηνα, νωπά	0809

Νωπές φράουλες, σμέουρα, βατόμουρα, μαύρα, λευκά ή κόκκινα φραγκοστάφυλα, λαγοκέρασα και άλλα βρώσιμα φρούτα (στα οποία δεν περιλαμβάνονται οι καρποί, μπανάνες, χουρμάδες, σύκα, ανανάδες, αβοκάντο, γκουάβα, μάνγκο, μαγκοστίν, καρποί παπάγιας, εσπεριδοειδή, σταφύλια, πεπόνια, μήλα, αχλάδια, κυδώνια, βερίκοκα, κεράσια, ροδάκινα, δαμάσκηνα και αγριοδαμάσκηνα)	0810
Καρποί και φρούτα, άψητα ή ψημένα στον ατμό ή βρασμένα στο νερό, κατεψυγμένα, έστω και με προσθήκη ζάχαρης ή άλλων γλυκαντικών	0811
Φρούτα και καρποί, διατηρημένα προσωρινά, π.χ. με διοξείδιο του θείου, σε άλμη, σε θειωμένο νερό ή σε άλλα συντηρητικά διαλύματα, αλλά ακατάλληλα για άμεση κατανάλωση στην κατάσταση που βρίσκονται	0812
Αποξηραμένα βερίκοκα, δαμάσκηνα, μήλα, ροδάκινα, αχλάδια, καρποί παπάγιας, ταμάρινδοι και άλλα βρώσιμα φρούτα, και μείγματα βρώσιμων και αποξηραμένων φρούτων ή βρώσιμων καρπών (στα οποία δεν περιλαμβάνονται οι καρποί, μπανάνες, χουρμάδες, σύκα, ανανάδες, αβοκάντο, γκουάβα, μάνγκο, μαγκοστίν, εσπεριδοειδή και σταφύλια, μη αναμειγμένα)	0813

Οι εμπορικές σχέσεις μεταξύ Ελλάδας και Πολωνίας σημειώνουν σημαντική ανάπτυξη τα τελευταία χρόνια. Όπως φαίνεται στο παρακάτω διάγραμμα, την τελευταία δεκαετία παρατηρείται αύξηση στην **αξία** των ελληνικών εξαγωγών προς την Πολωνία για τους βρώσιμους καρπούς, τα φρούτα και τις φλούδες εσπεριδοειδών ή πεπονιών (08), με μοναδική εξαίρεση το 2017. Η υψηλότερη ετήσια αξία των ελληνικών εξαγωγών προς την πολωνική αγορά σημειώνεται το 2023 και ανέρχεται στα 117,6 εκατομμύρια ευρώ περίπου. Παράλληλα, οι πολωνικές εισαγωγές στη χώρας μας για το ίδιο προϊόν παρουσιάζουν αυξομειώσεις και παραμένουν πολύ μικρότερες σε σύγκριση με τις ελληνικές εξαγωγές προς την Πολωνία. Η κυριότερη ανοδική τάση σημειώνεται από το 2016 έως το 2019, ενώ η μεγαλύτερη ετήσια αξία των πολωνικών εξαγωγών σημειώνεται το 2023 και ισούται με 6,8 εκατομμύρια ευρώ περίπου. Συνεπώς, το περασμένο έτος κορυφώθηκε το διμερές εμπόριο του υπό εξέταση κωδικού σε αξία, γεγονός που παρουσιάζει αισιόδοξες προοπτικές για το εγγύς μέλλον.

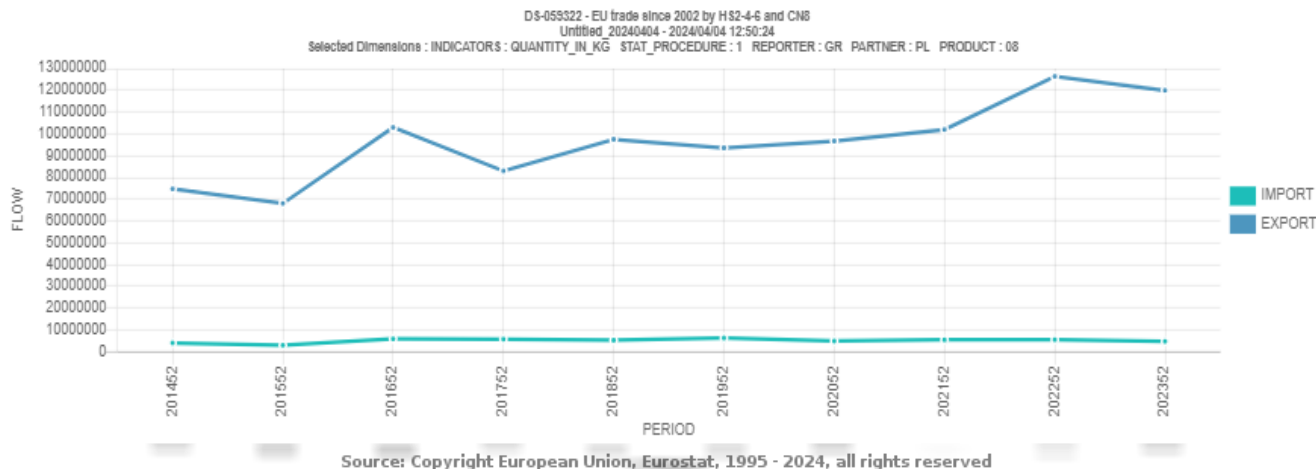

Διάγραμμα 3. Διμερές εμπορικό ισοζύγιο κωδικού HS 08 Ελλάδας – Πολωνίας (Καρποί και φρούτα βρώσιμα, Φλούδες εσπεριδοειδών ή πεπονιών), αξία σε ευρώ (2014-2023)

Από την άλλη πλευρά, οι **ποσότητες** των ελληνικών εξαγωγών προς την Πολωνία για τους βρώσιμους καρπούς, τα φρούτα και τις φλούδες εσπεριδοειδών ή πεπονιών (08) παρουσιάζουν αυξομειώσεις από το 2014 έως και το 2019. Τα επόμενα έτη σημειώνεται ανοδική τάση μέχρι και το 2022, όπου καταγράφεται η μεγαλύτερη ετήσια ποσότητα των εξαγωγών της χώρας μας την τελευταία δεκαετία, ήτοι 126.407,3 τόνοι. Σύμφωνα με τα τρέχοντα στοιχεία του 2023, η ποσότητα των ελληνικών εισαγωγών στην Πολωνία παρουσιάζει μείωση συγκριτικά με το 2022.

Οι πολωνικές εισαγωγές στην Ελλάδα για το προϊόν 08 κυμαίνονται σε πολύ χαμηλότερα επίπεδα και σημειώνουν διάφορες αυξομειώσεις κατά τη διάρκεια της δεκαετίας. Η υψηλότερη ετήσια ποσότητα των πολωνικών εξαγωγών καταγράφεται το έτος 2019 και ισούται με 6.301,9 τόνους. Ως εκ τούτου, η καλύτερη επίδοση της Πολωνίας σε ποσότητα, είναι σαφώς χαμηλότερης δυναμικότητας (5%) εν συγκρίσει με την Ελλάδα.

Διάγραμμα 4. Διμερές εμπορικό ισοζύγιο κωδικού HS 08 Ελλάδα – Πολωνίας (Καρποί και φρούτα βρώσιμα, Φλούδες εσπεριδοειδών ή πεπονιών), ποσότητα σε κιλά (2014-2023)

Εστιάζοντας στο έτος 2022, παρατηρούμε ότι η αξία των ελληνικών εξαγωγών των βρώσιμων καρπών, φρούτων και φλουδών εσπεριδοειδών ή πεπονιών (08) προς την Πολωνία ανέρχονται στα 111.099.529 ευρώ, ενώ η αξία των πολωνικών εξαγωγών του ίδιου προϊόντος προς την Ελλάδα ισούται με μόλις 5.683.989 ευρώ. Με άλλα λόγια, η αξία των ελληνικών εξαγωγών είναι περίπου 19 φορές μεγαλύτερη από την αξία των πολωνικών εξαγωγών για τα προϊόντα με κωδικό 08. Επομένως, παρατηρείται θετικό εμπορικό ισοζύγιο μεταξύ Ελλάδας-Πολωνίας για τα συγκεκριμένα αγαθά, το οποίο είναι κατά πολύ πλεονασματικό για τη χώρα μας και ισούται με 105.415.540 ευρώ.

Πίνακας 2. Αξία (σε ευρώ) των εισαγωγών και εξαγωγών της Ελλάδας από και προς την Πολωνία για το προϊόν 08 και το εμπορικό ισοζύγιο το 2022

Χώρα	Εισαγωγές από την Πολωνία (αξία σε €)	Εξαγωγές προς την Πολωνία (αξία σε €)	Εμπορικό ισοζύγιο
Ελλάδα	5.683.989	111.099.529	+105.415.540

Επιπλέον, το 2022 η ποσότητα των ελληνικών εξαγωγών των βρώσιμων καρπών, φρούτων και φλουδών εσπεριδοειδών ή πεπονιών (08) προς την Πολωνία ισούται περίπου με 126.407,33 τόνους, ενώ η ποσότητα των πολωνικών εξαγωγών του ίδιου προϊόντος προς την Ελλάδα ισούται με περίπου 5.504,01 τόνους. Αυτό σημαίνει ότι η

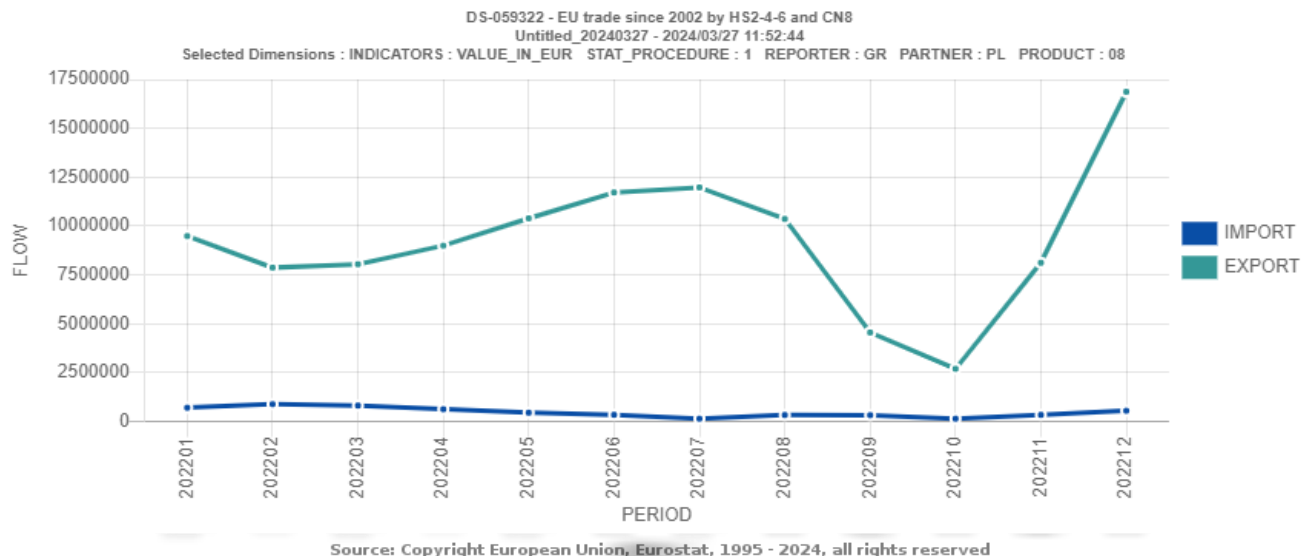
Ελλάδα εξαγει περίπου 23 φορές μεγαλύτερη ποσότητα του προϊόντος 08 από αυτή που εισάγει από την Πολωνία και συγκεκριμένα 120.903,32 τόνους περισσότερο.

Πίνακας 3. Ποσότητα σε κιλά των εισαγωγών και εξαγωγών της Ελλάδας από και προς την Πολωνία για το προϊόν 08 το 2022

Χώρα	Εισαγωγές από την Πολωνία (κιλά)	Εξαγωγές προς την Πολωνία (κιλά)	Διαφορά σε ποσότητα
Ελλάδα	5.504.013	126.407.329	+120.903.316

Παρακολουθώντας την πορεία της αξίας των ελληνικών εξαγωγών προς την Πολωνία για τους βρώσιμους καρπούς, τα φρούτα και τις φλούδες εσπεριδοειδών ή πεπονιών (08) ανά μήνα το 2022, διαπιστώνουμε ότι παρουσιάζεται μείωση τον Φεβρουάριο συγκριτικά με τον Ιανουάριο. Στη συνέχεια, καταγράφεται σταδιακή αύξηση μέχρι και τον Ιούλιο, ενώ από τον επόμενο μήνα και μετά παρατηρείται σημαντική μείωση έως και τον Οκτώβριο, όπου σημειώνεται η χαμηλότερη μηνιαία αξία των ελληνικών εξαγωγών για το έτος 2022, που είναι ίση με 2,7 εκατομμύρια ευρώ περίπου. Έπειτα, σημειώνεται απότομη αύξηση, με αποτέλεσμα τον **Δεκέμβριο** η αξία των ελληνικών εξαγωγών να αποκτά τη μέγιστη τιμή της για το 2022, η οποία ισούται περίπου με 16,87 εκατομμύρια ευρώ.

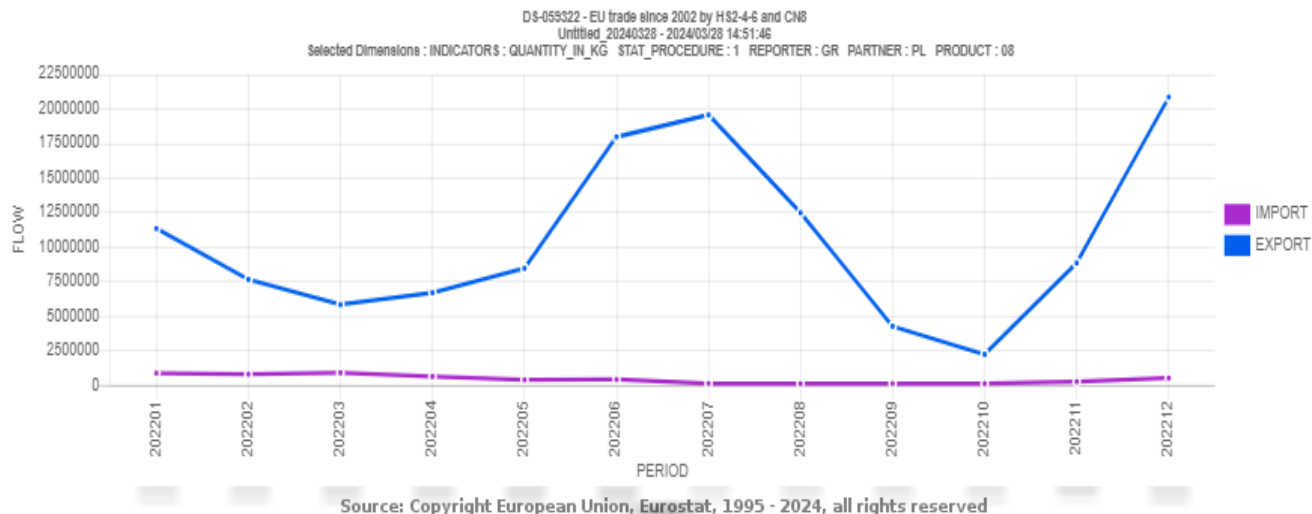
Από την άλλη πλευρά, οι εισαγωγές που δέχεται η Ελλάδα από την Πολωνία για τους βρώσιμους καρπούς, τα φρούτα και τις φλούδες εσπεριδοειδών ή πεπονιών (08) είναι πολύ μικρότερες αξιακά σε σχέση με τις ελληνικές εξαγωγές των ίδιων προϊόντων προς την πολωνική αγορά, καθ' όλη τη διάρκεια του 2022. Συγκεκριμένα, η αξία των πολωνικών εξαγωγών παρουσιάζει αύξηση τον **Φεβρουάριο** του 2022 συγκριτικά με τον Ιανουάριο και αποκτά τη μέγιστη μηνιαία τιμή της για το έτος αυτό, η οποία ανέρχεται περίπου στα 887,3 χιλιάδες ευρώ. Στη συνέχεια, σημειώνεται σημαντική πτώση από τον Μάρτιο μέχρι και τον Ιούλιο, όπου καταγράφονται οι χαμηλότερες πολωνικές εισαγωγές στην Ελλάδα, που είναι ίσες με 145,7 χιλιάδες ευρώ. Έπειτα, παρατηρούνται αυξομειώσεις μέχρι και τον Οκτώβριο, ενώ τους δύο τελευταίους μήνες του έτους παρατηρείται ανοδική τάση.

Διάγραμμα 5. Διμερές εμπορικό ισοζύγιο κωδικού HS 08 Ελλάδας – Πολωνίας ανά μήνα (Καρποί και φρούτα βρώσιμα, Φλούδες εσπεριδοειδών ή πεπονιών), αξία σε ευρώ (Ιανουάριος-Δεκέμβριος 2022)

Θα εξετάσουμε τώρα τη μηνιαία πορεία της ποσότητας των ελληνικών εξαγωγών προς την Πολωνία για τους βρώσιμους καρπούς, τα φρούτα και τις φλούδες εσπεριδοειδών ή πεπονιών (08) το 2022. Όπως φαίνεται στο παρακάτω διάγραμμα, η ποσότητα των ελληνικών εξαγωγών προς την Πολωνία για τα προϊόντα με κωδικό 08 παρουσιάζει μείωση από τον Ιανουάριο έως τον Μάρτιο του 2022. Στη συνέχεια, σημειώνεται σημαντική άνοδος μέχρι και τον Ιούλιο, ενώ από τον επόμενο μήνα παρατηρείται απότομη μείωση μέχρι και τον Οκτώβριο, όπου καταγράφεται η μικρότερη μηνιαία ποσότητα εξαγωγών για το 2022, ήτοι 2.252,8 τόνοι περίπου. Έπειτα, παρουσιάζεται μεγάλη ανοδική πορεία, με αποτέλεσμα τον **Δεκέμβριο** να καταγραφεί η μέγιστη μηνιαία ποσότητα των ελληνικών εξαγωγών, η οποία ισούται με 20.868,4 τόνους περίπου.

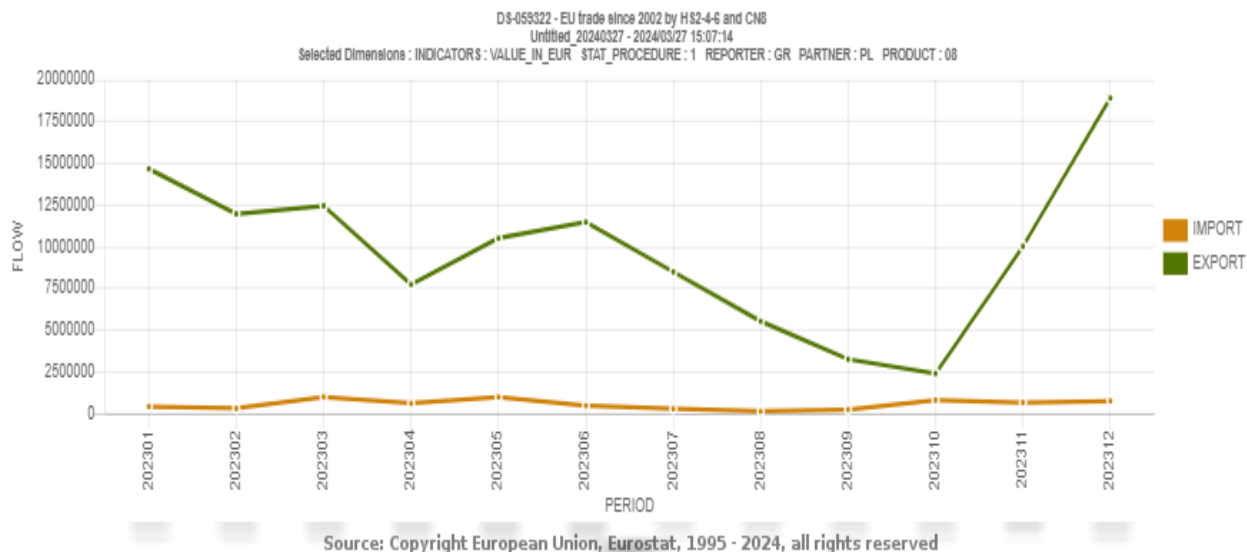
Στον αντίποδα, σε όλη τη διάρκεια του 2022, οι εισαγωγές που δέχεται η Ελλάδα από την Πολωνία για τους βρώσιμους καρπούς, τα φρούτα και τις φλούδες εσπεριδοειδών ή πεπονιών (08) είναι πολύ μικρότερες ποσοτικά σε σύγκριση με τις ελληνικές εξαγωγές των ίδιων προϊόντων προς την πολωνική αγορά. Κατά κύριο λόγο, παρατηρείται πτωτική τάση στις ποσότητες των πολωνικών εξαγωγών προς η χώρα μας μέχρι τον Οκτώβριο του 2022. Εξάιρεση αποτελεί ο **Μάρτιος**, όπου εμφανίζεται η υψηλότερη μηνιαία ποσότητα των πολωνικών εξαγωγών προς την Ελλάδα για το έτος 2022, δηλαδή 920 τόνοι, καθώς και ο Ιούνιος με τον Σεπτέμβριο. Η μικρότερη μηνιαία ποσότητα εξαγωγών για το 2022 σημειώνεται τον Αύγουστο και ισούται με 131,5 τόνους. Τους τελευταίους δύο μήνες του έτους, παρατηρείται μικρή ανοδική τάση.

Διάγραμμα 6. Διμερές εμπορικό ισοζύγιο κωδικού HS 08 Ελλάδας – Πολωνίας ανά μήνα (Καρποί και φρούτα βρώσιμα, Φλούδες εσπεριδοειδών ή πεπονιών), ποσότητα σε κιλά (Ιανουάριος-Δεκέμβριος 2022)

Λαμβάνοντας υπόψη τα στοιχεία που έχουν δημοσιευθεί έως τώρα, θα μελετήσουμε τη μηνιαία πορεία της αξίας των ελληνικών εξαγωγών προς την Πολωνία, καθώς και των αντίστοιχων πολωνικών εξαγωγών προς την Ελλάδα για το **2023**. Από την αρχή του έτους μέχρι και τον Απρίλιο, παρατηρείται πτωτική τάση στην αξία των ελληνικών εξαγωγών, με εξαίρεση τον Μάρτιο. Έπειτα, σημειώνεται άνοδος έως και τον Ιούνιο, ενώ από τον επόμενο μήνα και εξής καταγράφεται σημαντική μείωση μέχρι και τον Οκτώβριο, όπου εμφανίζεται η ελάχιστη μηνιαία αξία των ελληνικών εξαγωγών για το έτος 2023 (2,4 εκατομμύρια ευρώ). Στη συνέχεια, οι ελληνικές εξαγωγές προς την Πολωνία αυξάνονται εκ νέου, με αποτέλεσμα να παρατηρείται η μέγιστη μηνιαία αξία τους τον **Δεκέμβριο** (18,9 εκατομμύρια ευρώ).

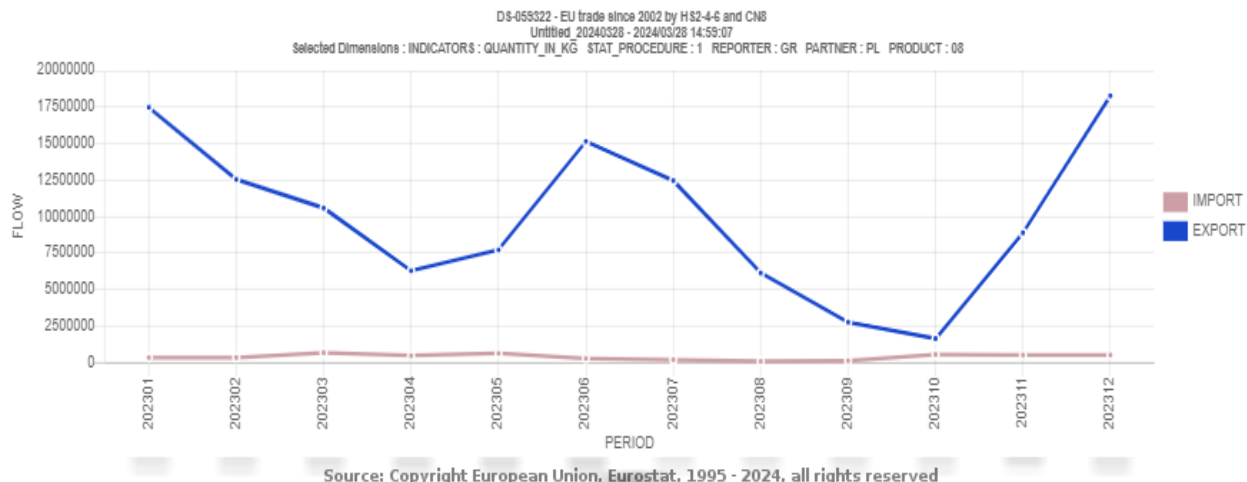
Από την άλλη πλευρά, η αξία των εισαγωγών των βρώσιμων καρπών, φρούτων και φλουδών εσπεριδοειδών ή πεπονιών (08) που λαμβάνει η Ελλάδα από την Πολωνία είναι πολύ μικρότερη. Μέχρι και τον Μάιο, παρατηρούνται αυξομειώσεις, με την μεγαλύτερη αξία να καταγράφεται τον **Μάρτιο** (περίπου 1 εκατομμύριο ευρώ). Κατά τους καλοκαιρινούς μήνες, υπάρχει ραγδαία πτώση στην αξία των πολωνικών εξαγωγών και ειδικότερα τον Αύγουστο εμφανίζεται η μικρότερη μηνιαία αξία για το 2023 (142 χιλιάδες ευρώ). Στη συνέχεια, παρατηρείται αύξηση μέχρι και τον Οκτώβριο, ενώ τον Νοέμβριο και τον Δεκέμβριο σημειώνεται μείωση και αύξηση αντίστοιχα.

Διάγραμμα 7. Διμερές εμπορικό ισοζύγιο κωδικού HS 08 Ελλάδας – Πολωνίας (Καρποί και φρούτα βρώσιμα, Φλούδες εσπεριδοειδών ή πεπονιών), αξία σε ευρώ (Ιανουάριος-Δεκέμβριος 2023)

Η ποσότητα των ελληνικών εξαγωγών για τους βρώσιμους καρπούς, τα φρούτα και τις φλούδες εσπεριδοειδών ή πεπονιών (08) προς την Πολωνία έχει πτωτική τάση από τον Ιανουάριο έως και τον Απρίλιο του **2023**. Στη συνέχεια, σημειώνεται ανοδική πορεία μέχρι και τον Ιούνιο, ενώ από τον επόμενο μήνα και μετά καταγράφεται σημαντική μείωση έως και τον Οκτώβριο, όπου εξάγεται η ελάχιστη μηνιαία ποσότητα του 2023 (1.647,6 τόνοι). Τους τελευταίους δύο μήνες του έτους, παρατηρείται εντυπωσιακή αύξηση που οδηγεί στη μέγιστη μηνιαία τιμή των ελληνικών εξαγωγών τον **Δεκέμβριο** (18.283,9 τόνοι).

Στον αντίποδα, η ποσότητα των πολωνικών εξαγωγών για τα προϊόντα με κωδικό 08 προς την Ελλάδα είναι εμφανώς πολύ περιορισμένη. Μέχρι και τον Μάιο του 2023, παρατηρούνται αυξομειώσεις, με την υψηλότερη μηνιαία ποσότητα να καταγράφεται τον **Μάρτιο** του 2023 (673,6 τόνοι). Στη συνέχεια, διαπιστώνεται σημαντική μείωση μέχρι και τον Αύγουστο, όπου η ποσότητα των πολωνικών εξαγωγών λαμβάνει τη μικρότερη μηνιαία τιμή της (196,2 τόνοι). Τους επόμενους μήνες, υπάρχει ανοδική πορεία, με εξαίρεση τον Νοέμβριο.

Διάγραμμα 8. Διμερές εμπορικό ισοζύγιο κωδικού HS 08 Ελλάδας – Πολωνίας (Καρποί και φρούτα βρώσιμα, Φλούδες εσπεριδοειδών ή πεπονιών), ποσότητα σε κιλά (Ιανουάριος-Δεκέμβριος 2023)

Δ2. ΕΙΣΑΓΩΓΕΣ

Ακολουθεί η μεταβολή που επήλθε στις **αξίες** των ελληνικών εξαγωγών συγκρίνοντας τα έτη 2021 και 2022. Πιο συγκεκριμένα, οι αξίες των ελληνικών εξαγωγών προς την Πολωνία για τα προϊόντα με κωδικούς 0802, 0807, 0808, 0809, 0810, 0812, 0813 κατέγραψαν αύξηση το 2022 σε σχέση με το 2021. Ειδικότερα, η σημαντικότερη άνοδος παρατηρήθηκε στην αξία άλλων νωπών ή ξερών καρπών, με ή χωρίς το κέλυφος ή τη φλούδα τους (**0802**), από 86.392 σε 824.330 ευρώ, δηλαδή σε ποσοστό 854,17%. Εντυπωσιακή ήταν και η αύξηση που σημειώθηκε στην αξία των φρέσκων μήλων, αχλαδιών και κυδωνιών (**0808**) από 23.809 σε 72.030 ευρώ, δηλαδή κατά 202,53%. Επίσης, παρατηρείται αξιοσημείωτη άνοδος στην αξία των νωπών βερίκοκων, κερασιών, ροδάκινων, νεκταρινιών, δαμάσκηνων και αγριοδαμάσκηνων (**0809**) από 9.210.755 σε 24.999.300 ευρώ, που ισοδυναμεί με μεταβολή κατά 171,41%. Σπουδαία αύξηση εμφανίστηκε και στην αξία των αποξηραμένων βερίκοκων, δαμάσκηνων, μήλων, ροδάκινων, αχλαδιών, καρπών παπάγιας, ταμάρινδων, και των μειγμάτων βρώσιμων και αποξηραμένων φρούτων ή βρώσιμων καρπών (**0813**) από 399.528 σε 838.633 ευρώ, που αντιστοιχεί σε ποσοστό 109,91%.

Μικρότερες αξιακές αυξήσεις καταγράφηκαν στα πεπόνια, τα καρπούζια και τους καρπούς παπάγιας (0807) από 7.143.421 σε 12.538.551 ευρώ, άρα κατά 75,53%, αλλά και στις φράουλες, τα σμέουρα, τα βατόμουρα, τα μαύρα, λευκά ή κόκκινα φραγκοστάφυλα και τα λαγοκέρασα (0810) από 24.046.176 σε 32.002.710 ευρώ, σε ποσοστό 33,09%. Πιο περιορισμένη είναι και η αύξηση που παρατηρήθηκε στα προσωρινώς διατηρημένα φρούτα και καρπούς, που όμως είναι ακατάλληλα για άμεση κατανάλωση (0812), από 271.392 σε 340.353 ευρώ, που αντιστοιχεί σε μεταβολή της τάξεως του 25,41%.

Από την άλλη πλευρά, παρουσιάστηκε μείωση στην αξία των ελληνικών εξαγωγών των προϊόντων με κωδικούς 0804, 0805, 0806 και 0811 το 2022 συγκριτικά με το 2021. Η σπουδαιότερη κάθοδος σημειώθηκε στα νωπά ή ξερά σταφύλια (**0806**) από 5.230.791 σε 3.336.088 ευρώ, δηλαδή σε ποσοστό 36,22%. Ακολουθούν οι φρέσκοι ή αποξηραμένοι χουρμάδες, σύκα, ανανάδες, αβοκάντο, γκουάβα, μάνγκο και μαγκοστίν (**0804**), η αξία των οποίων κατέγραψε μείωση από 1.143.743 σε 791.348 ευρώ, που ισοδυναμεί με 30,81%. Μικρότερη πτώση της αξίας σημειώθηκε στους άψητους, ψημένους στον ατμό, βρασμένους στο νερό ή κατεψυγμένους καρπούς και φρούτα, έστω και με προσθήκη ζάχαρης ή άλλων γλυκαντικών (**0811**) από 5.041.050 σε 3.658.464 ευρώ, που αντιστοιχεί σε ποσοστό 27,43%. Τέλος, αμελητέα είναι η μείωση στην αξία των φρέσκων ή αποξηραμένων εσπεριδοειδών (0805) από 27.039.928 σε 26.047.184 ευρώ, η οποία ισούται με 3,67%.

Συνολικά, η αξία των βρώσιμων καρπών, των φρούτων και των φλουδών εσπεριδοειδών ή πεπονιών (08) σημείωσε αύξηση από 79.654.865 σε 105.448.992 ευρώ, δηλαδή σε ποσοστό 32,38%.

Πίνακας 4. Αξία ελληνικών εξαγωγών (σε ευρώ) προς την Πολωνία το 2021, 2022 και η ποσοστιαία μεταβολή μεταξύ των δύο ετών

Προϊόν	Αξία σε € (2021)	Αξία σε € (2022)	Μεταβολή (%)
Βρώσιμοι καρποί και φρούτα, φλούδες εσπεριδοειδών ή πεπονιών	79.654.865	105.448.992	32,38%
Άλλοι καρποί, νωποί ή ξεροί, με ή χωρίς το κέλυφος ή τη φλούδα τους	86.392	824.330	854,17%
Χουρμάδες, σύκα, ανανάδες, αβοκάντο, γκουάβα, μάνγκο και μαγκοστίν, νωπά ή ξερά	1.143.743	791.348	-30,81%
Εσπεριδοειδή, νωπά ή ξερά	27.039.928	26.047.184	-3,67%
Σταφύλια, νωπά ή ξερά	5.230.791	3.336.088	-36,22%
Πεπόνια, καρπούζια και καρποί παπάγιας, νωπά	7.143.421	12.538.551	75,53%
Μήλα, αχλάδια και κυδώνια, νωπά	23.809	72.030	202,53%

Βερίκοκα, κεράσια, ροδάκινα, νεκταρίνια, δαμάσκηνα και αγριοδαμάσκηνα, νωπά	9.210.755	24.999.300	171,41%
Νωπές φράουλες, σμέουρα, βατόμουρα, μαύρα, λευκά ή κόκκινα φραγκοστάφυλα, λαγοκέρασα και άλλα βρώσιμα φρούτα	24.046.176	32.002.710	33,09%
Καρποί και φρούτα, άψητα ή ψημένα στον ατμό ή βρασμένα στο νερό, κατεψυγμένα, έστω και με προσθήκη ζάχαρης ή άλλων γλυκαντικών	5.041.050	3.658.464	-27,43%
Φρούτα και καρποί, διατηρημένα προσωρινά, αλλά ακατάλληλα για άμεση κατανάλωση στην κατάσταση που βρίσκονται	271.392	340.353	25,41%
Αποξηραμένα βερίκοκα, δαμάσκηνα, μήλα, ροδάκινα, αχλάδια, καρποί παπάγιας, ταμάρινδοι και άλλα βρώσιμα φρούτα, και μείγματα βρώσιμων και αποξηραμένων φρούτων ή βρώσιμων καρπών	399.528	838.633	109,91%

Οι **ποσότητες** των εξαγωγών των προϊόντων με κωδικούς 0802, 0807, 0808, 0809, 0810, 0812, 0813 σημείωσαν αύξηση το 2022 συγκριτικά με το 2021. Πιο συγκεκριμένα, η πιο αξιοσημείωτη άνοδος παρατηρήθηκε στις ποσότητες άλλων νωπών ή ξερών καρπών, με ή χωρίς το κέλυφος ή τη φλούδα τους (**0802**) από 9,44 σε 110,21 τόνους, δηλαδή σε ποσοστό 1.067,26%. Ιδιαίτερα σημαντική ήταν και η αύξηση που σημειώθηκε στις ποσότητες των νωπών βερίκοκων, κερασιών, ροδάκινων, νεκταρινιών, δαμάσκηνων και αγριοδαμάσκηνων (**0809**) από 5.890,11 σε 21.681,59 τόνους, που ισοδυναμεί με 268,10%. Επιπροσθέτως, εντυπωσιακή αύξηση εμφανίστηκε στα αποξηραμένα βερίκοκα, δαμάσκηνα, μήλα, ροδάκινα, αχλάδια, καρπούς παπάγιας, ταμάρινδους, και στα μείγματα βρώσιμων και αποξηραμένων φρούτων ή βρώσιμων καρπών (**0813**) από 239,74 σε 655,14 τόνους, που αντιστοιχεί σε ποσοστό 173,27%. Σπουδαία άνοδος καταγράφηκε και στις ποσότητες των φρέσκων μήλων, αχλαδιών και κυδωνιών (**0808**) από 33,76 σε 89,88 τόνους, δηλαδή κατά 166,27%.

Μικρότερες αυξήσεις παρατηρούνται στα πεπόνια, τα καρπούζια και τους καρπούς παπάγιας (0807) από 23.103,91 σε 33.958,92 τόνους, σε ποσοστό 46,98%, αλλά και στις φράουλες, τα σμέουρα, τα βατόμουρα, τα μαύρα, λευκά ή κόκκινα φραγκοστάφυλα και τα λαγοκέρασα (0810) από 16.601,9 σε 23.012,61 τόνους, δηλαδή κατά 38,61%. Πιο περιορισμένη είναι και η αύξηση της ποσότητας των προσωρινά διατηρημένων

φρούτων και καρπών, που όμως είναι ακατάλληλα για άμεση κατανάλωση (0812) από 428,82 σε 521,67 τόνους, σε ποσοστό 21,65%.

Παράλληλα, καταγράφηκε μείωση στην ποσότητα των ελληνικών εξαγωγών των προϊόντων με κωδικούς 0804, 0805, 0806 και 0811 το 2022 σε σχέση με το 2021. Η μεγαλύτερη κάθοδος εντοπίστηκε στα νωπά ή αποξηραμένα σταφύλια (**0806**) από 5.773,92 σε 3.077,9 τόνους, σε ποσοστό 46,69%. Ακολουθούν οι άψητοι, ψημένοι στον ατμό, βρασμένοι στο νερό ή κατεψυγμένοι καρποί και φρούτα, έστω και με προσθήκη ζάχαρης ή άλλων γλυκαντικών (**0811**), η ποσότητα των οποίων μειώθηκε από 3.629,26 σε 2.072,52 τόνους, δηλαδή κατά 42,89%. Επιπλέον, μικρότερη κάθοδος παρατηρήθηκε στην ποσότητα των φρέσκων ή αποξηραμένων χουρμάδων, σύκων, ανανάδων, αβοκάντο, γκουάβα, μάνγκο και μαγκοστίν (**0804**) από 380,55 σε 260 τόνους, που ισοδυναμεί με 31,68%. Τέλος, πιο περιορισμένη μείωση εμφανίστηκε στα φρέσκα ή αποξηραμένα εσπεριδοειδή (0805), η ποσότητα των οποίων ελαττώθηκε από 41.222,67 σε 33.860,37 τόνους, που αντιστοιχεί σε ποσοστό 17,89%.

Συνολικά, η ποσότητα των βρώσιμων καρπών, των φρούτων και των φλουδών εσπεριδοειδών ή πεπονιών (08) αυξήθηκε από 97.318,61 σε 119.300,81 τόνους, δηλαδή κατά 22,59%.

Πίνακας 5. Ποσότητα ελληνικών εξαγωγών (σε κιλά) προς την Πολωνία το 2021, 2022 και η ποσοστιαία μεταβολή μεταξύ των δύο ετών

Προϊόν	Ποσότητα σε κιλά (2021)	Ποσότητα σε κιλά (2022)	Μεταβολή (%)
Βρώσιμοι καρποί και φρούτα, φλούδες εσπεριδοειδών ή πεπονιών	97.318.613	119.300.813	22,59%
Άλλοι καρποί, νωποί ή ξεροί, με ή χωρίς το κέλυφος ή τη φλούδα τους	9.442	110.213	1.067,26%
Χουρμάδες, σύκα, ανανάδες, αβοκάντο, γκουάβα, μάνγκο και μαγκοστίν, νωπά ή ξερά	380.553	260.004	-31,68%
Εσπεριδοειδή, νωπά ή ξερά	41.222.673	33.860.368	-17,86%
Σταφύλια, νωπά ή ξερά	5.773.915	3.077.904	-46,69%
Πεπόνια, καρπούζια και καρποί παπάγιας, νωπά	23.103.905	33.958.915	46,98%

Μήλα, αχλάδια και κυδώνια, νωπά	33.755	89.880	166,27%
Βερίκοκα, κεράσια, ροδάκινα, νεκταρίνια, δαμάσκηνα και αγριοδαμάσκηνα, νωπά	5.890.109	21.681.592	268,10%
Νωπές φράουλες, σμέουρα, βατόμουρα, μαύρα, λευκά ή κόκκινα φραγκοστάφυλα, λαγοκέρασα και άλλα βρώσιμα φρούτα	16.601.901	23.012.611	38,61%
Καρποί και φρούτα, άψητα ή ψημένα στον ατμό ή βρασμένα στο νερό, κατεψυγμένα, έστω και με προσθήκη ζάχαρης ή άλλων γλυκαντικών	3.629.262	2.072.520	-42,89%
Φρούτα και καρποί, διατηρημένα προσωρινά, αλλά ακατάλληλα για άμεση κατανάλωση στην κατάσταση που βρίσκονται	428.819	521.669	21,65%
Αποξηραμένα βερίκοκα, δαμάσκηνα, μήλα, ροδάκινα, αχλάδια, καρποί παπάγιας, ταμάρινδοι και άλλα βρώσιμα φρούτα, και μείγματα βρώσιμων και αποξηραμένων φρούτων ή βρώσιμων καρπών	239.743	655.137	173,27%

Σύμφωνα με τα τρέχοντα στοιχεία του έτους 2023, η αξία των εξαγωγών των βρώσιμων καρπών και φρούτων και των φλουδών εσπεριδοειδών ή πεπονιών (08) παρουσιάζει μικρή αύξηση σε σύγκριση με το 2022. Πιο συγκεκριμένα, η αξία των εξαγωγών των προϊόντων αυτών αυξήθηκε από 105.448.992 ευρώ σε 108.833.317 ευρώ, δηλαδή κατά 3,21%. Από την άλλη πλευρά, παρατηρείται μείωση στην ποσότητα των εξαγωγών του προϊόντος, από 119.300,81 σε 106.862,86 τόνους, που ισοδυναμεί με ποσοστό 10,43%. Εντούτοις, οι τελικές μεταβολές που προκύπτουν από τη σύγκριση των δύο ετών ενδέχεται να είναι διαφορετικές, καθώς δεν έχει ολοκληρωθεί η καταχώριση των στοιχείων για το 2023.

Πίνακας 6. Αξία ελληνικών εξαγωγών (σε ευρώ) των βρώσιμων καρπών και φρούτων, φλουδών εσπεριδοειδών ή πεπονιών (08) προς την Πολωνία το 2021, 2022 και η ποσοστιαία μεταβολή μεταξύ των δύο ετών

	2022	2023	Μεταβολή (%)
Αξία σε €	105.448.992	108.833.317	3,21%
Ποσότητα σε κιλά	119.300.813	106.862.863	-10,43%

Εξετάζοντας το μερίδιο των ελληνικών εισαγωγών –με βάση την αξία τους– επί των συνολικών που δέχθηκε η Πολωνία το 2022, τα σημαντικότερα προϊόντα είναι αυτά με κωδικούς 0809, 0812, 0807 και 0810. Πιο συγκεκριμένα, τα ελληνικά βερίκοκα, κεράσια, ροδάκινα, νεκταρίνια, δαμάσκηνα και αγριοδαμάσκηνα (0809) και τα προσωρινώς διατηρημένα φρούτα και καρποί, που όμως είναι ακατάλληλα για άμεση κατανάλωση (0812) καταλαμβάνουν το 19,10% και το 15,56% των συνολικών πολωνικών εισαγωγών στα προϊόντα αυτά αντίστοιχα. Επιπλέον, τα πεπόνια, τα καρπούζια και οι καρποί παπάγιας (0807), καθώς και οι νωπές φράουλες, τα σμέουρα, τα βατόμουρα, τα μαύρα, λευκά ή κόκκινα φραγκοστάφυλα και τα λαγοκέρασα (0810) που εισάγονται από την Ελλάδα αποτελούν το 11,24% και 10,98% των συγκεκριμένων εισαγόμενων προϊόντων της πολωνικής αγοράς αντίστοιχα.

Πολύ μικρότερα είναι τα μερίδια των ελληνικών εισαγωγών στα φρέσκα ή αποξηραμένα εσπεριδοειδή (0805) και στα νωπά ή αποξηραμένα σταφύλια (0806), που ισοδυναμούν με 5,54% και 1,53% αντίστοιχα. Επίσης, ελάχιστα είναι τα μερίδια των εξαγωγών μας στους άψητους, ψημένους στον ατμό, βρασμένους στο νερό ή κατεψυγμένους καρπούς και φρούτα, έστω και με προσθήκη ζάχαρης ή άλλων γλυκαντικών (0811), στα αποξηραμένα βερίκοκα, δαμάσκηνα, μήλα, ροδάκινα, αχλάδια, καρπούς παπάγιας, ταμάρινδους, και στα μείγματα βρώσιμων και αποξηραμένων φρούτων ή βρώσιμων καρπών (0813), σε ποσοστά 1,19% και 1,18% αντίστοιχα. Τέλος, αμελητέα είναι τα μερίδια των φρέσκων ή αποξηραμένων χουρμάδων, σύκων, ανανάδων, αβοκάντο, γκουάβα, μάνγκο και μαγκοστίν (0804), άλλων νωπών ή ξερών καρπών, με ή χωρίς το κέλυφος ή τη φλούδα τους (0802) και των φρέσκων μήλων, αχλαδιών και κυδωνιών (0808), που ισούνται με 0,57%, 0,50% και 0,17% των πολωνικών εισαγωγών αντίστοιχα.

Γενικά, οι βρώσιμοι καρποί, τα φρούτα και οι φλούδες εσπεριδοειδών ή πεπονιών (08) που εισάγονται από την Ελλάδα στην Πολωνία αποτελούν, σε όρους αξίας, το 4,46% των συνολικών πολωνικών εισαγωγών της συγκεκριμένης κατηγορίας προϊόντων.

Προϊόν	Αξία ελληνικών εισαγωγών	Αξία συνολικών εισαγωγών Πολωνίας	Μερίδιο ελληνικών εισαγωγών (%)
Βρώσιμοι καρποί και φρούτα, φλούδες εσπεριδοειδών ή πεπονιών	105.448.992	2.365.715.325	4,46%
Άλλοι καρποί, νωποί ή ξεροί, με ή χωρίς το κέλυφος ή τη φλούδα τους	824.330	163.575.340	0,50%

Χουρμάδες, σύκα, ανανάδες, αβοκάντο, γκουάβα, μάνγκο και μαγκοστίν, νωπά ή ξερά	791.348	138.742.902	0,57%
Εσπεριδοειδή, νωπά ή ξερά	26.047.184	470.259.714	5,54%
Σταφύλια, νωπά ή ξερά	3.336.088	217.965.197	1,53%
Πεπόνια, καρπούζια και καρποί παπάγιας, νωπά	12.538.551	111.504.917	11,24%
Μήλα, αχλάδια και κυδώνια, νωπά	72.030	42.167.000	0,17%
Βερίκοκα, κεράσια, ροδάκινα, νεκταρίνια, δαμάσκηνα και αγριοδαμάσκηνα, νωπά	24.999.300	130.858.581	19,10%
Νωπές φράουλες, σμέουρα, βατόμουρα, μαύρα, λευκά ή κόκκινα φραγκοστάφυλα, λαγοκέρασα και άλλα βρώσιμα φρούτα	32.002.710	291.498.670	10,98%
Καρποί και φρούτα, άψητα ή ψημένα στον ατμό ή βρασμένα στο νερό, κατεψυγμένα, έστω και με προσθήκη ζάχαρης ή άλλων γλυκαντικών	3.658.464	308.376.422	1,19%
Φρούτα και καρποί, διατηρημένα προσωρινά, αλλά ακατάλληλα για άμεση κατανάλωση στην κατάσταση που βρίσκονται	340.353	2.187.361	15,56%
Αποξηραμένα βερίκοκα, δαμάσκηνα, μήλα, ροδάκινα, αχλάδια, καρποί παπάγιας, ταμάρινδοι και άλλα βρώσιμα φρούτα, και μείγματα βρώσιμων και αποξηραμένων φρούτων ή βρώσιμων καρπών	838.633	70.781.046	1,18%

Πίνακας 7. Αξία σε ευρώ ελληνικών εισαγωγών και συνολικών εισαγωγών στην Πολωνία ανά κατηγορία προϊόντος (2022). Μεριδίο ελληνικών εισαγωγών επί του συνόλου των εισαγωγών της Πολωνίας ανά κατηγορία προϊόντος

Εξετάζοντας την **ποσότητα** των ελληνικών εισαγωγών στην Πολωνία το 2022, τα προϊόντα που καταλαμβάνουν σημαντικό μερίδιο στην πολωνική αγορά είναι αυτά με κωδικούς 0812, 0809, 0810 και 0807. Ειδικότερα, τα προσωρινώς διατηρημένα φρούτα και καρποί, που όμως είναι ακατάλληλα για άμεση κατανάλωση (0812) και τα νωπά βερίκοκα, κεράσια, ροδάκινα, νεκταρίνια, δαμάσκηνα και αγριοδαμάσκηνα (0809) που εισάγονται από την Ελλάδα αναλογούν σε ποσοστό 32,15% και 22,98% των πολωνικών εισαγωγών στα προϊόντα αυτά αντίστοιχα. Επίσης, οι ελληνικές φράουλες, τα σμέουρα, τα βατόμουρα, τα μαύρα, λευκά ή κόκκινα φραγκοστάφυλα, τα λαγοκέρασα (0810) και τα πεπόνια, τα καρπούζια και οι καρποί παπάγιας (0807) αποτελούν το 22,66% και 18,64% των συγκεκριμένων εισαγόμενων προϊόντων της Πολωνίας αντίστοιχα.

Εντούτοις, τα μερίδια των ελληνικών εισαγωγών στα φρέσκα ή αποξηραμένα εσπεριδοειδή (0805), τα αποξηραμένα βερίκοκα, δαμάσκηνα, μήλα, ροδάκινα, αχλάδια, καρπούς παπάγιας, ταμάρινδους, και τα μείγματα βρώσιμων και αποξηραμένων φρούτων ή βρώσιμων καρπών (0813) είναι σημαντικά μικρότερα, καθώς ισοδυναμούν με 6,77% και 4,50% αντίστοιχα. Ακόμα πιο περιορισμένα είναι τα μερίδια στις ποσότητες των νωπών ή ξερών σταφυλιών (0806) και των άψητων, ψημένων στον ατμό, βρασμένων στο νερό ή κατεψυγμένων καρπών και φρούτων, έστω και με προσθήκη ζάχαρης ή άλλων γλυκαντικών (0811), που ισούνται με 2,19% και 1,50% αντίστοιχα. Τέλος, οι ποσότητες άλλων νωπών ή ξερών καρπών, με ή χωρίς το κέλυφος ή τη φλούδα τους (0802), των φρέσκων ή αποξηραμένων χουρμάδων, σύκων, ανανάδων, αβοκάντο, γκουάβα, μάνγκο και μαγκοστίν (0804), όπως και των φρέσκων μήλων, αχλαδιών και κυδωνιών (0808) είναι ελάχιστης σημασίας, αφού καταλαμβάνουν μόλις 0,47%, 0,36% και 0,19% των συγκεκριμένων εισαγόμενων προϊόντων στην Πολωνία αντίστοιχα.

Συνολικά, οι βρώσιμοι καρποί, τα φρούτα και οι φλούδες εσπεριδοειδών ή πεπονιών (08) που εισάγονται από την Ελλάδα στην Πολωνία αποτελούν, σε όρους **ποσότητας**, το 6,61% των συνολικών εισαγωγών της συγκεκριμένης ομάδας προϊόντων.

Προϊόν	Ποσότητα ελληνικών εισαγωγών	Ποσότητα συνολικών εισαγωγών	Μερίδιο ελληνικών εισαγωγών (%)
Βρώσιμοι καρποί και φρούτα, Φλούδες εσπεριδοειδών ή πεπονιών	119.300.813	1.804.482.584	6,61%
Άλλοι καρποί, νωποί ή ξεροί, με ή χωρίς το κέλυφος ή τη φλούδα τους	110.213	23.422.260	0,47%

Χουρμάδες, σύκα, ανανάδες, αβοκάντο, γκουάβα, μάνγκο και μαγκοστίν, νωπά ή ξερά	260.004	71.677.375	0,36%
Εσπεριδοειδή, νωπά ή ξερά	33.860.368	500.233.754	6,77%
Σταφύλια, νωπά ή ξερά	3.077.904	140.259.084	2,19%
Πεπόνια, καρπούζια και καρποί παπάγιας, νωπά	33.958.915	182.225.915	18,64%
Μήλα, αχλάδια και κυδώνια, νωπά	89.880	47.569.508	0,19%
Βερίκοκα, κεράσια, ροδάκινα, νεκταρίνια, δαμάσκηνα και αγριοδαμάσκηνα, νωπά	21.681.592	94.368.197	22,98%
Νωπές φράουλες, σμέουρα, βατόμουρα, μαύρα, λευκά ή κόκκινα φραγκοστάφυλα, λαγοκέρασα και άλλα βρώσιμα φρούτα	23.012.611	101.541.060	22,66%
Καρποί και φρούτα, άψητα ή ψημένα στον ατμό ή βρασμένα στο νερό, κατεψυγμένα, έστω και με προσθήκη ζάχαρης ή άλλων γλυκαντικών	2.072.520	137.948.256	1,50%
Φρούτα και καρποί, διατηρημένα προσωρινά, αλλά ακατάλληλα για άμεση κατανάλωση στην κατάσταση που βρίσκονται	521.669	1.622.449	32,15%
Αποξηραμένα βερίκοκα, δαμάσκηνα, μήλα, ροδάκινα, αχλάδια, καρποί παπάγιας, ταμάρινδοι και άλλα βρώσιμα φρούτα, και μείγματα βρώσιμων και αποξηραμένων φρούτων ή βρώσιμων καρπών	655.137	14.569.672	4,50%

Πίνακας 8. Ποσότητα σε κιλά ελληνικών εισαγωγών και συνολικών εισαγωγών στην Πολωνία ανά κατηγορία προϊόντος (2022). Μερίδιο ελληνικών εισαγωγών επί του συνόλου των εισαγωγών της Πολωνίας, ανά κατηγορία προϊόντος

Ε. ΑΝΤΑΓΩΝΙΣΜΟΣ

Ε1. ΤΙΜΗ

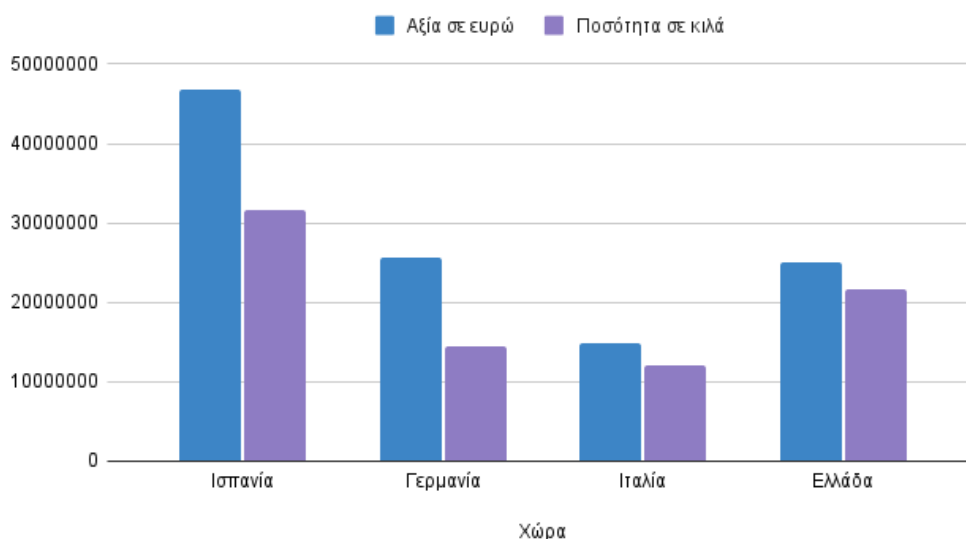
Εν συνεχεία, εξετάζεται ο ανταγωνισμός και καταγράφεται η σύγκριση τιμών για τις κατηγορίες προϊόντων, στις οποίες η Ελλάδα καταλαμβάνει σημαντικό μερίδιο στην πολωνική αγορά, τόσο σε όρους αξίας όσο και σε όρους ποσότητας. Πιο συγκεκριμένα, θα μελετήσουμε τις εξαγωγές των προϊόντων με κωδικούς **0809**, **0812**, **0807** και **0810**. Σημειώνεται ακόμη το μερίδιο του κάθε ανταγωνιστή στην πολωνική αγορά, με βάση την αξία αλλά και την ποσότητα των εξαγωγών τους στις παραπάνω κατηγορίες προϊόντων. Επιπλέον, υπολογίζεται η τιμή ανά κιλό της εκάστοτε ομάδας αγαθών, διαιρώντας την αξία με την ποσότητα των εξαγωγών κάθε χώρας.

Όσον αφορά τα νωπά βερίκοκα, κεράσια, ροδάκινα, νεκταρίνια, δαμάσκηνα και αγριοδαμάσκηνα (0809), κύριες ανταγωνίστριες της Ελλάδας αποτελούν η Ισπανία, η Ιταλία και η Γερμανία. Το 2022, η Ελλάδα κατέλαβε την τρίτη θέση στις πολωνικές εισαγωγές του προϊόντος αυτού σε όρους αξίας (24.999.300 ευρώ). Η αξία των ισπανικών εισαγωγών της Πολωνίας για το συγκεκριμένο προϊόν αντιστοιχεί σε ποσοστό 35,69% επί της αξίας των συνολικών εισαγωγών που δέχεται η χώρα. Ακολουθούν οι Γερμανία και η Ελλάδα με μερίδια 19,56% και 19,10% αντίστοιχα. Η αξία των εξαγωγών της Ιταλίας προς την Πολωνία για το προϊόν ισοδυναμεί με ποσοστό 11,35%, ενώ οι εξαγωγές των υπόλοιπων χωρών του κόσμου προς την πολωνική αγορά καταλαμβάνουν το 14,29%.

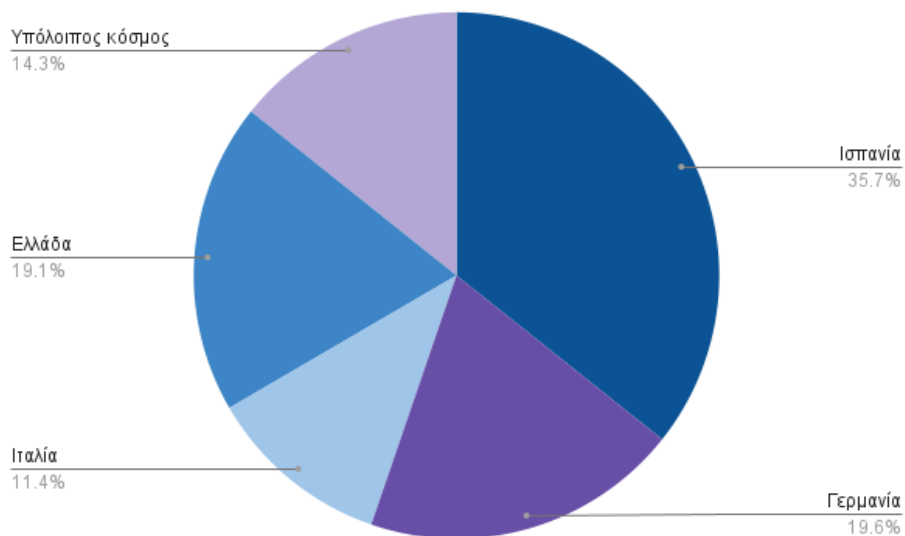
Το 2022, η χώρα μας κατείχε τη δεύτερη θέση στις εξαγωγές προς την Πολωνία για τα νωπά βερίκοκα, κεράσια, ροδάκινα, νεκταρίνια, δαμάσκηνα και αγριοδαμάσκηνα (0809), σε όρους ποσότητας (21.681,59 τόνοι). Η ποσότητα των εισαγωγών από την Ισπανία αντιστοιχεί σε ποσοστό 33,60% επί της συνολικής ποσότητας των πολωνικών εισαγωγών, ενώ οι εισαγωγές από την Ελλάδα ισοδυναμούν με 22,98%. Οι ποσότητες που εξάγουν η Γερμανία και η Ιταλία αναλογούν σε ποσοστά 15,32% και 12,74% αντίστοιχα, ενώ η ποσότητα των εισαγωγών που προέρχεται από τον υπόλοιπο κόσμο καταλαμβάνει το 15,37% των συνολικών εισαγωγών της Πολωνίας για αυτή την κατηγορία προϊόντων.

Χώρα	Αξία σε ευρώ (2022)	Ποσότητα σε κιλά (2022)	Μερίδιο με βάση την αξία των συνολικών εισαγωγών (%)	Μερίδιο με βάση την ποσότητα των συνολικών εισαγωγών (%)
Ισπανία	46.703.739	31.704.776	35,69%	33,60%
Γερμανία	25.602.104	14.454.564	19,56%	15,32%
Ελλάδα	24.999.300	21.681.592	19,10%	22,98%
Ιταλία	14.856.781	12.025.470	11,35%	12,74%
Υπόλοιπος κόσμος	18.696.657	14.501.795	14,29%	15,37%
Σύνολο εισαγωγών Πολωνίας	130.858.581	94.368.197		

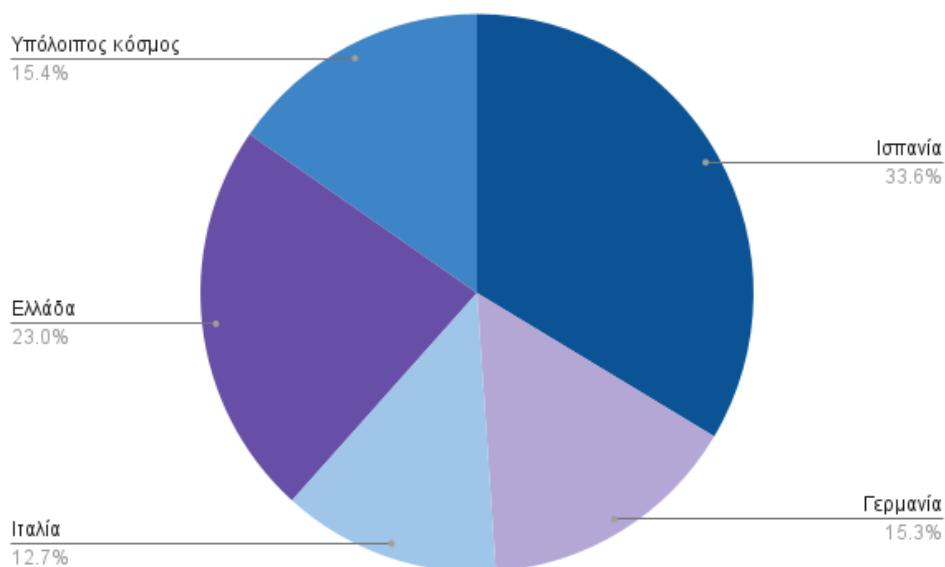
Πίνακας 9. Αξία (σε ευρώ) και ποσότητα (σε κιλά) των εξαγωγών κάθε χώρας προς την Πολωνία για τα νωπά βερίκοκα, κεράσια, ροδάκινα, νεκταρίνια, δαμάσκηνα και αγριοδαμάσκηνα (0809) το 2022. Μερίδιο κάθε χώρας στις συνολικές πολωνικές εισαγωγές, με βάση την αξία και την ποσότητα

Διάγραμμα 9. Αξία (σε ευρώ) και ποσότητα (σε κιλά) των εξαγωγών κάθε χώρας για τα νωπά βερίκοκα, κεράσια, ροδάκινα, νεκταρίνια, δαμάσκηνα και αγριοδαμάσκηνα (0809), το 2022

Διάγραμμα 10. Μεριδίο εξαγωγών κάθε χώρας προς την Πολωνία για τα νωπά βερίκοκα, κεράσια, ροδάκινα, νεκταρίνια, δαμάσκηνα και αγριοδαμάσκηνα (0809), με βάση την αξία σε ευρώ (2022)

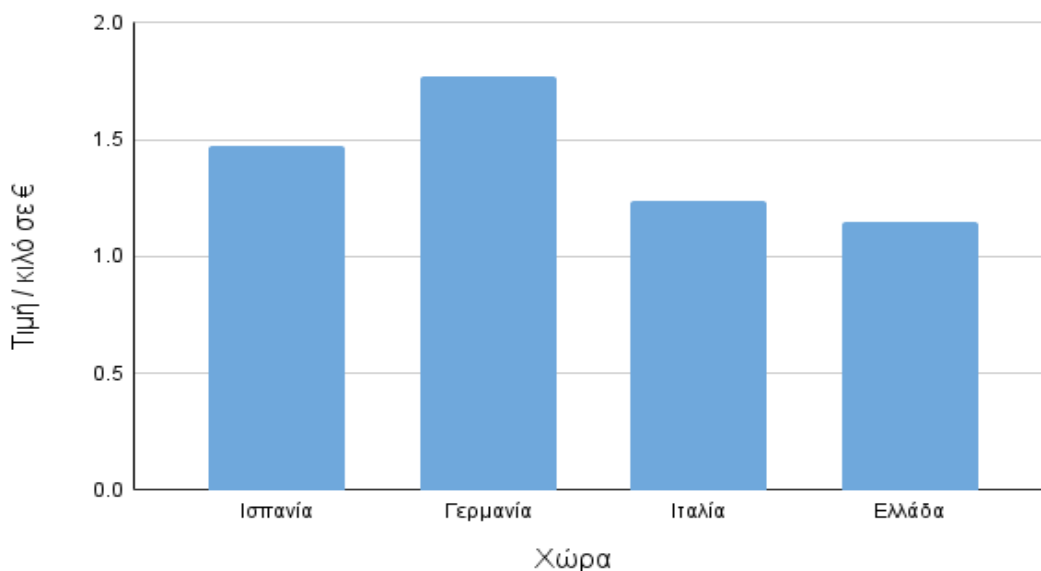
Διάγραμμα 11. Μεριδίο εξαγωγών κάθε χώρας προς την Πολωνία για τα νωπά βερίκοκα, κεράσια, ροδάκινα, νεκταρίνια, δαμάσκηνα και αγριοδαμάσκηνα (0809), με βάση την ποσότητα σε κιλά (2022)

Αξιοσημείωτο θεωρείται το γεγονός ότι η τιμή ανά κιλό των ελληνικών προϊόντων με κωδικό 0809 (1,15 €) ήταν η μικρότερη για το 2022 σε σύγκριση με τις τιμές των ίδιων προϊόντων που εισάγονται από τις άλλες τρεις χώρες. Μάλιστα, η τιμή ανά κιλό των ελληνικών προϊόντων εμφάνισε τη μεγαλύτερη μείωση το 2022 σε σχέση με το 2021, η οποία ανήλθε στο 26,28%. Παράλληλα, το ίδιο έτος η τιμή ανά κιλό των εισαγόμενων προϊόντων από την Ιταλία (1,24 €) μειώθηκε επίσης, αλλά μόλις σε ποσοστό 8,15% σε σύγκριση με το 2021, ενώ η τιμή των προϊόντων της Ισπανίας (1,47 €) και της Γερμανίας (1,77 €) αυξήθηκε κατά 21,49% και 7,27% αντίστοιχα.

Πίνακας 10. Τιμή ανά κιλό (σε ευρώ) για τα νωπά βερίκοκα, κεράσια, ροδάκινα, νεκταρίνια, δαμάσκηνα και αγριοδαμάσκηνα (0809) το 2021, 2022 και η ποσοστιαία μεταβολή μεταξύ των δύο ετών για κάθε χώρα

Χώρα	Τιμή / κιλό σε € (2021)	Τιμή / κιλό σε € (2022)	Μεταβολή τιμής / κιλό (%)
Γερμανία	1,65	1,77	7,27%
Ισπανία	1,21	1,47	21,49%
Ιταλία	1,35	1,24	-8,15%
Ελλάδα	1,56	1,15	-26,28%

Διάγραμμα 12. Τιμή ανά κιλό (σε ευρώ) των εξαγωγών κάθε χώρας για τα νωπά βερίκοκα, κεράσια, ροδάκινα, νεκταρίνια, δαμάσκηνα και αγριοδαμάσκηνα (0809), το 2022

Αναφορικά με τα προσωρινώς διατηρημένα φρούτα και καρπούς, που όμως είναι ακατάλληλα για άμεση κατανάλωση (0812), η Γερμανία, η Ολλανδία και η Ισπανία είναι βασικές ανταγωνίστριες της Ελλάδας. Το 2022, οι εξαγωγές της Ελλάδας προς την Πολωνία (340.353 ευρώ) είχαν μεγαλύτερη αξία από αυτές της Ισπανίας, αλλά μικρότερη από τις αντίστοιχες της Γερμανίας και της Ολλανδίας. Ειδικότερα, οι εισαγωγές του προϊόντος από τη Γερμανία κυριαρχούν στην πολωνική αγορά σε όρους αξίας, καθώς αναλογούν σε ποσοστό 56,72%. Ακολουθούν η Ολλανδία και η Ελλάδα, τα μερίδια των οποίων ανέρχονται στο 15,71% και 15,56% αντίστοιχα. Μικρότερη είναι η συμβολή της Ισπανίας και του υπόλοιπου κόσμου, καθώς οι αξίες των εξαγωγών τους προς την Πολωνία καταλαμβάνουν το 6,73% και 5,29% των εισαγόμενων προϊόντων της χώρας στη συγκεκριμένη κατηγορία αγαθών.

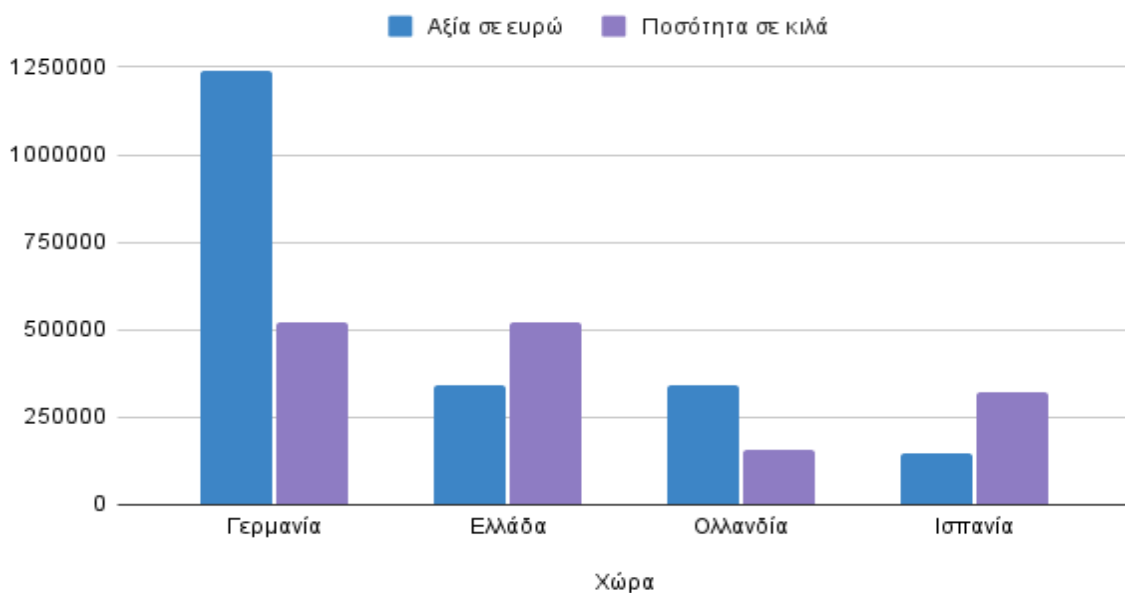
Εντυπωσιακό είναι το γεγονός ότι το ίδιο έτος η Ελλάδα καταλαμβάνει την πρώτη θέση έναντι των άλλων χωρών με κριτήριο την ποσότητα των εξαγωγών της (521,67 τόνοι), με μερίδιο 32,15%. Οι ποσότητες που εισάγονται από την Γερμανία και την Ισπανία αντιστοιχούν στο 32,03% και 19,74% των συνολικών εισαγωγών της Πολωνίας για τα προϊόντα με κωδικό 0812. Ακόμη, η Ολλανδία και ο υπόλοιπος κόσμος προσφέρουν ποσότητες που αναλογούν σε ποσοστά 9,75% και 6,32% των πολωνικών εισαγωγών για τα προσωρινώς διατηρημένα φρούτα και καρπούς, που όμως είναι ακατάλληλα για άμεση κατανάλωση.

Πίνακας 11. Αξία (σε ευρώ) και ποσότητα (σε κιλά) των εξαγωγών κάθε χώρας προς την Πολωνία για τα προσωρινώς διατηρημένα φρούτα και καρπούς, που όμως είναι ακατάλληλα για άμεση κατανάλωση (0812), το 2022. Μερίδιο κάθε χώρας στις συνολικές πολωνικές εισαγωγές, με βάση την αξία και την ποσότητα

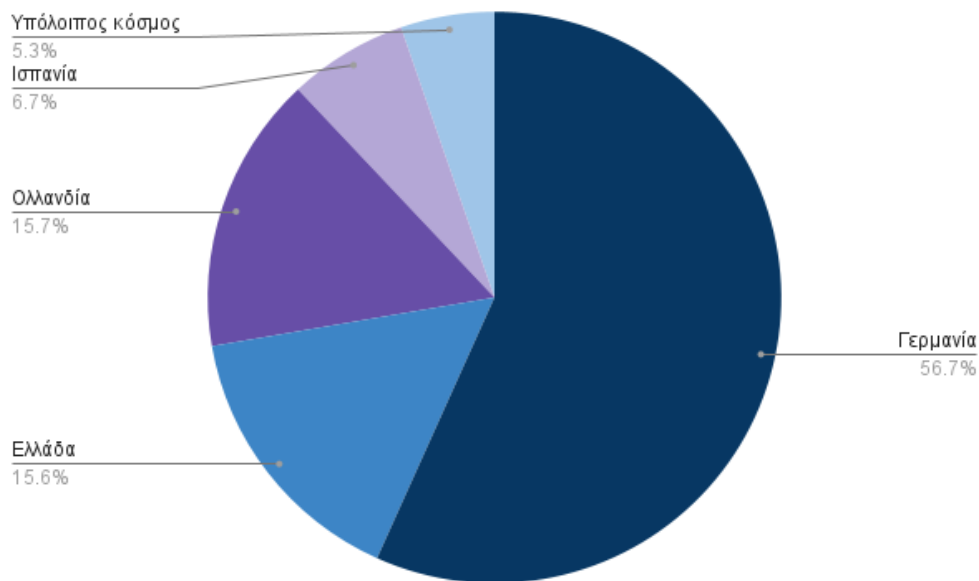
Χώρα	Αξία σε ευρώ (2022)	Ποσότητα σε κιλά (2022)	Μερίδιο με βάση την αξία των συνολικών εισαγωγών (%)	Μερίδιο με βάση την ποσότητα των συνολικών εισαγωγών (%)
Γερμανία	1.240.563	519.721	56,72%	32,03%
Ολλανδία	343.621	158.210	15,71%	9,75%
Ελλάδα	340.353	521.669	15,56%	32,15%
Ισπανία	147.110	320.267	6,73%	19,74%

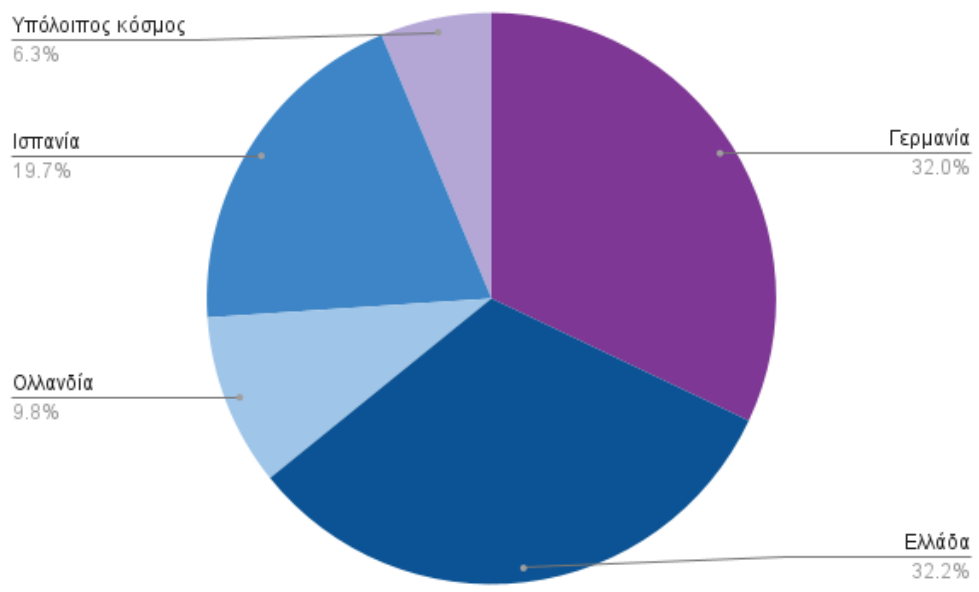
Υπόλοιπος κόσμος	115.714	102.582	5,29%	6,32%
Σύνολο εισαγωγών Πολωνίας	2.187.361	1.622.449		

Διάγραμμα 13. Αξία (σε ευρώ) και ποσότητα (σε κιλά) των εξαγωγών κάθε χώρας για τα προσωρινώς διατηρημένα φρούτα και καρπούς, που όμως είναι ακατάλληλα για άμεση κατανάλωση (0812), το 2022

Διάγραμμα 14. Μερίδιο εξαγωγών κάθε χώρας προς την Πολωνία για τα προσωρινώς διατηρημένα φρούτα και καρπούς, που όμως είναι ακατάλληλα για άμεση κατανάλωση (0812), με βάση την αξία σε ευρώ (2022)

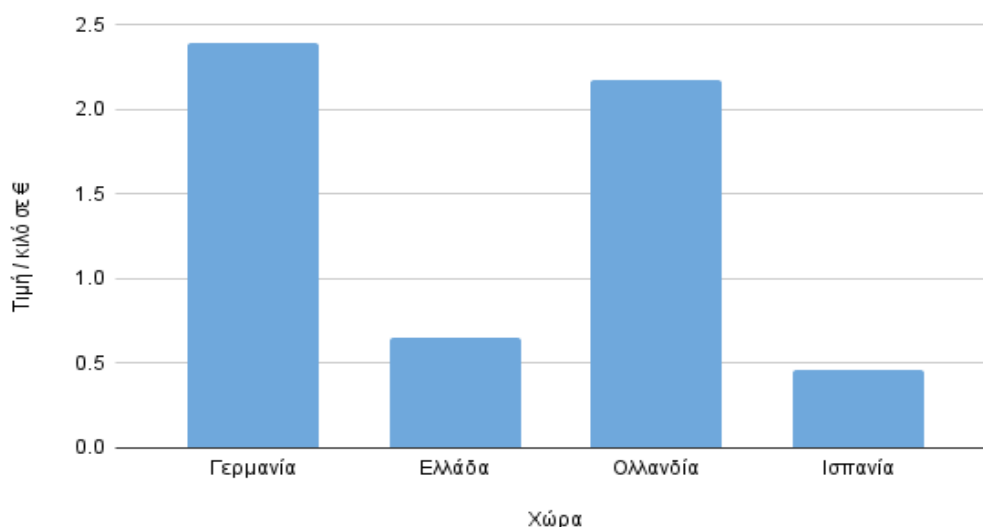
Διάγραμμα 15. Μερίδιο εξαγωγών κάθε χώρας προς την Πολωνία για τα προσωρινώς διατηρημένα φρούτα και καρπούς, που όμως είναι ακατάλληλα για άμεση κατανάλωση (0812), με βάση την ποσότητα σε κιλά (2022)

Η Ελλάδα κατείχε τη δεύτερη χαμηλότερη τιμή ανά κιλό στα προϊόντα με κωδικό 0812 (0,65 €), ενώ η Ισπανία αποτελεί τον φθηνότερο εισαγωγέα του προϊόντος στην Πολωνία (0,46 €). Η τιμή ανά κιλό των εισαγόμενων προϊόντων από την Ελλάδα και την Ολλανδία (2,17 €) αυξήθηκε κατά 3,17% και 29,94% αντίστοιχα το 2022 σε σχέση με το 2021. Από την άλλη πλευρά, μείωση παρουσιάστηκε στην τιμή ανά κιλό των προϊόντων της Ισπανίας και της Γερμανίας (2,39 €) κατά 65,41% και 5,53% αντίστοιχα, συγκρίνοντας τα ίδια έτη.

Πίνακας 12. Τιμή ανά κιλό (σε ευρώ) για τα προσωρινώς διατηρημένα φρούτα και καρπούς, που όμως είναι ακατάλληλα για άμεση κατανάλωση (0812) το 2021, 2022 και η ποσοστιαία μεταβολή μεταξύ των δύο ετών για κάθε χώρα

Χώρα	Τιμή / κιλό σε € (2021)	Τιμή / κιλό σε € (2022)	Μεταβολή τιμής / κιλό (%)
Γερμανία	2,53	2,39	-5,53%
Ελλάδα	0,63	0,65	3,17%
Ολλανδία	1,67	2,17	29,94%
Ισπανία	1,33	0,46	-65,41%

Διάγραμμα 16. Τιμή ανά κιλό (σε ευρώ) των εξαγωγών κάθε χώρας για τα προσωρινώς διατηρημένα φρούτα και καρπούς, που όμως είναι ακατάλληλα για άμεση κατανάλωση (0812), το 2022

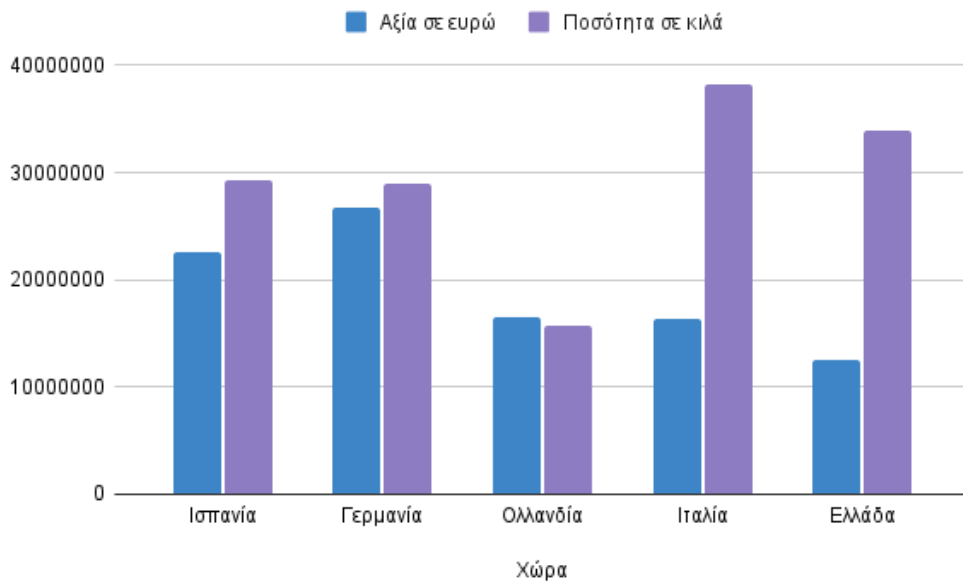

Όσον αφορά τα πεπόνια, τα καρπούζια και τους καρπούς παπάγιας (0807), οι κύριες χώρες που καλείται να ανταγωνιστεί η Ελλάδα είναι η Ισπανία, η Γερμανία, η Ολλανδία και η Ιταλία. Το 2022, οι ελληνικές εξαγωγές προς την Πολωνία ήρθαν τελευταίες σε σύγκριση με τις παραπάνω χώρες σε όρους αξίας (12.538.551 ευρώ), με μερίδιο 11,24% επί της αξίας των συνολικών πολωνικών εισαγωγών των συγκεκριμένων προϊόντων. Παράλληλα, η αξία των εισαγωγών από τη Γερμανία και την Ισπανία ανήλθαν σε ποσοστά 24,01% και 20,18% αντίστοιχα. Επίσης, η Ολλανδία, η Ιταλία και ο υπόλοιπος κόσμος εξήγαγαν πεπόνια, καρπούζια και καρπούς παπάγιας προς την Πολωνία σε ποσοστά που ισοδυναμούν με 14,74%, 14,71% και 15,11% των εισαγόμενων προϊόντων της πολωνικής αγοράς αντίστοιχα.

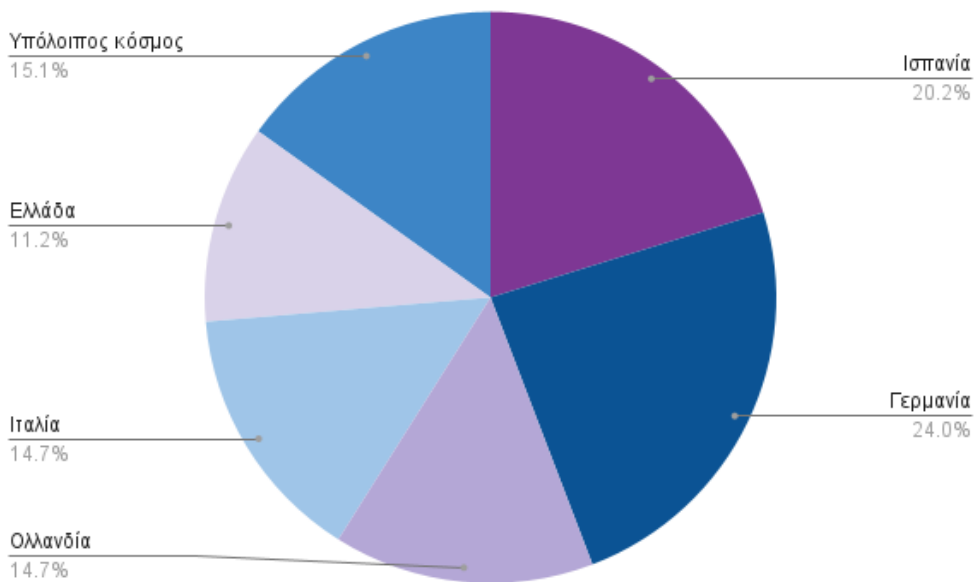
Από την άλλη πλευρά, η ποσότητα των ελληνικών εισαγωγών της Πολωνίας για το προϊόν 0807 (33.958,92 τόνοι) αποτελεί το 18,64% των συνολικών εισαγωγών της χώρας για το εν λόγω αγαθό, το 2022. Η Ιταλία και ο υπόλοιπος κόσμος προηγούνται καθώς οι ποσότητες που εξάγουν ισοδυναμούν με ποσοστά 20,96% και 19,78%. Ακολουθούν η Ισπανία, η Γερμανία και η Ολλανδία με μερίδια που ισούνται με 16,09%, 15,92% και 8,62% αντίστοιχα.

Πίνακας 13. Αξία (σε ευρώ) και ποσότητα (σε κιλά) των εξαγωγών κάθε χώρας προς την Πολωνία για τα πεπόνια, τα καρπούζια και τους καρπούς παπάγιας (0807), το 2022. Μερίδιο κάθε χώρας στις συνολικές πολωνικές εισαγωγές, με βάση την αξία και την ποσότητα

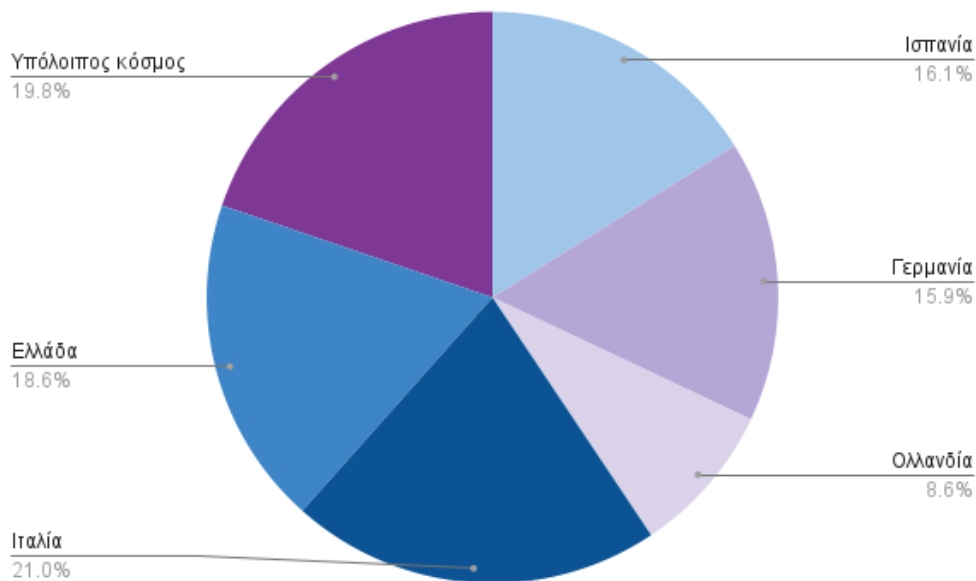
Χώρα	Αξία σε ευρώ (2022)	Ποσότητα σε κιλά (2022)	Μερίδιο με βάση την αξία των συνολικών εισαγωγών (%)	Μερίδιο με βάση την ποσότητα των συνολικών εισαγωγών (%)
Γερμανία	26.767.905	29.015.369	24,01%	15,92%
Ισπανία	22.506.582	29.316.687	20,18%	16,09%
Ολλανδία	16.438.525	15.706.885	14,74%	8,62%
Ιταλία	16.406.176	38.186.512	14,71%	20,96%
Ελλάδα	12.538.551	33.958.915	11,24%	18,64%
Υπόλοιπος κόσμος	16.847.178	36.041.547	15,11%	19,78%
Σύνολο εισαγωγών Πολωνίας	111.504.917	182.225.915		

Διάγραμμα 17. Αξία (σε ευρώ) και ποσότητα (σε κιλά) των εξαγωγών κάθε χώρας για τα πεπόνια, τα καρπούζια και τους καρπούς παπάγιας (0807), το 2022

Διάγραμμα 18. Μεριδίο εξαγωγών κάθε χώρας προς την Πολωνία για τα πεπόνια, τα καρπούζια και τους καρπούς παπάγιας (0807), με βάση την αξία σε ευρώ (2022)

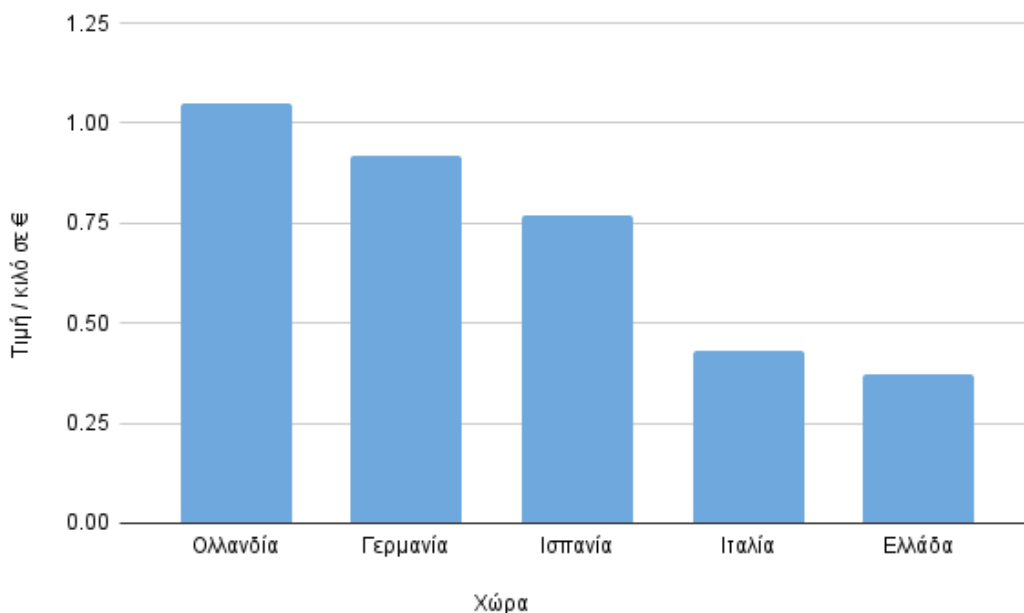
Διάγραμμα 19. Μερίδιο εξαγωγών κάθε χώρας προς την Πολωνία για τα πεπόνια, τα καρπούζια και τους καρπούς παπάγιας (0807), με βάση την ποσότητα σε κιλά (2022)

Η τιμή ανά κιλό των ελληνικών προϊόντων με κωδικό 0807 ήταν η μικρότερη (0,37 €) συγκριτικά με τις τιμές των ίδιων προϊόντων που εισάγονται από τις τέσσερις άλλες χώρες (0,43 € στην Ιταλία, 0,77 € στην Ισπανία, 0,92 € στη Γερμανία και 1,05 € στην Ολλανδία). Επιπλέον, εντοπίστηκε αύξηση στις τιμές ανά κιλό των προϊόντων όλων των χωρών το 2022 σε σχέση με το 2021. Η Ελλάδα σημείωσε τη μικρότερη ποσοστιαία αύξηση στις τιμές των προϊόντων της (19,35%) σε σύγκριση με τις άλλες χώρες (26,51% στην Ολλανδία, 29,58% στη Γερμανία, 42,59% στην Ισπανία και 53,57% στην Ιταλία).

Πίνακας 14. Τιμή ανά κιλό (σε ευρώ) για τα πεπόνια, τα καρπούζια και τους καρπούς παπάγιας (0807) το 2021, 2022 και η ποσοστιαία μεταβολή μεταξύ των δύο ετών για κάθε χώρα

Χώρα	Τιμή / κιλό σε € (2021)	Τιμή / κιλό σε € (2022)	Μεταβολή τιμής / κιλό (%)
Ολλανδία	0,83	1,05	26,51%
Γερμανία	0,71	0,92	29,58%
Ισπανία	0,54	0,77	42,59%
Ιταλία	0,28	0,43	53,57%
Ελλάδα	0,31	0,37	19,35%

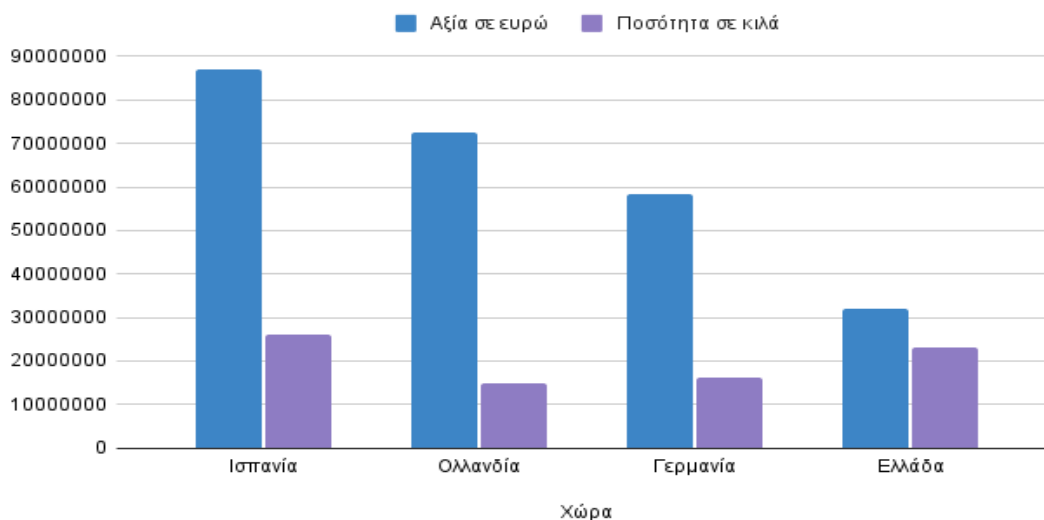
Διάγραμμα 20. Τιμή ανά κιλό (σε ευρώ) των εξαγωγών κάθε χώρας για τα πεπόνια, τα καρπούζια και τους καρπούς παπάγιας (0807), το 2022

Αναφορικά με τις φράουλες, τα σμέουρα, τα βατόμουρα, τα μαύρα, λευκά ή κόκκινα φραγκοστάφυλα και τα λαγοκέρασα (0810), κύριες ανταγωνίστριες της Ελλάδας είναι η Ισπανία, η Ολλανδία και η Γερμανία. Το 2022, οι ελληνικές εξαγωγές στην Πολωνία κατέλαβαν την τελευταία θέση σε σύγκριση με τις προαναφερθείσες χώρες σε όρους αξίας (32.002.710 ευρώ), με μερίδιο 10,98%. Οι αξίες των εισαγωγών από την Ισπανία και την Ολλανδία ανέρχονται σε ποσοστά 29,83% και 24,92% επί των συνολικών πολωνικών εισαγωγών. Επιπλέον, οι εξαγωγές της Γερμανίας και του υπόλοιπου κόσμου προς την Πολωνία ισοδυναμούν με το 20,03% και 14,24% τους.

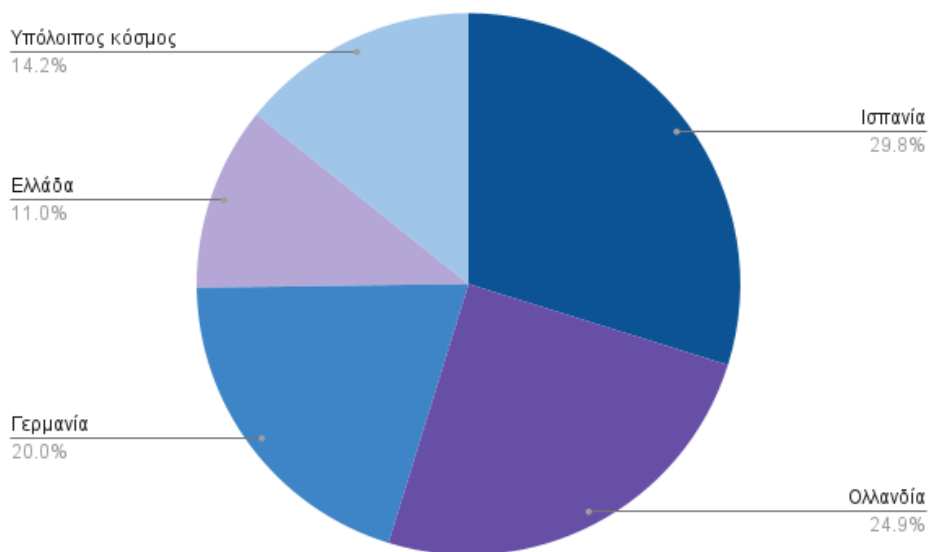
Η ποσότητα των εισαγωγών από την Ελλάδα κατείχαν την δεύτερη θέση με κριτήριο την ποσότητα (23.012,61 τόνοι), με ποσοστό 22,66% επί των συνολικών εισαγόμενων προϊόντων με κωδικό 0810. Οι εισαγωγές από την Ισπανία και τον υπόλοιπο κόσμο αντιστοιχούν σε ποσοστά 25,70% και 21,09%. Οι εξαγωγές της Γερμανίας και τη Ολλανδίας προς την Πολωνία αναλογούν στο 15,88% και 14,66% των συνολικών πολωνικών εισαγωγών για τα συγκεκριμένα προϊόντα.

Πίνακας 15. Αξία (σε ευρώ) και ποσότητα (σε κιλά) των εξαγωγών κάθε χώρας προς την Πολωνία για τις φράουλες, τα σμέουρα, τα βατόμουρα, τα μαύρα, λευκά ή κόκκινα φραγκοστάφυλα και τα λαγοκέρασα (0810), το 2022. Μερίδιο κάθε χώρας στις συνολικές πολωνικές εισαγωγές, με βάση την αξία και την ποσότητα

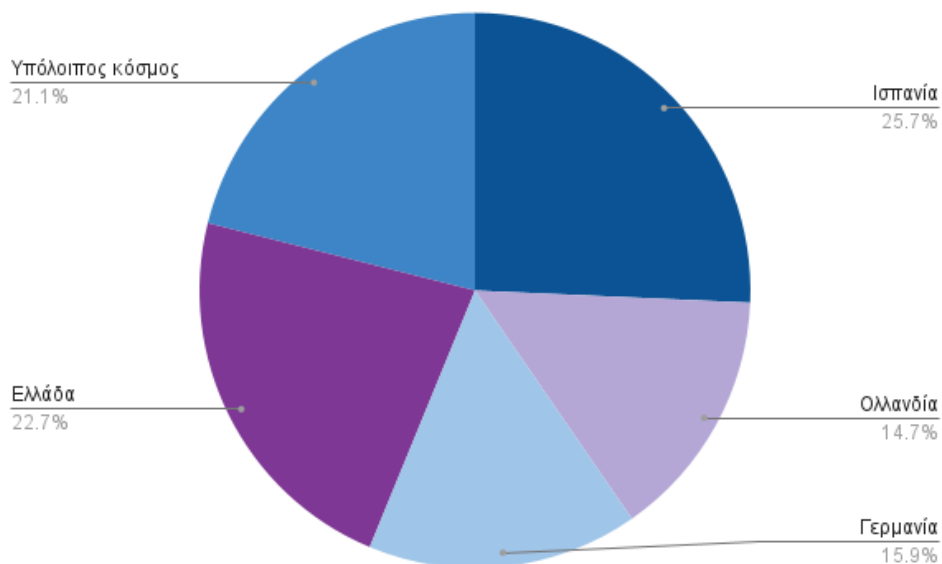
Χώρα	Αξία σε ευρώ (2022)	Ποσότητα σε κιλά (2022)	Μερίδιο με βάση την αξία των συνολικών εισαγωγών (%)	Μερίδιο με βάση την ποσότητα των συνολικών εισαγωγών (%)
Ισπανία	86.959.161	26.094.127	29,83%	25,70%
Ολλανδία	72.651.508	14.885.868	24,92%	14,66%
Γερμανία	58.380.889	16.128.460	20,03%	15,88%
Ελλάδα	32.002.710	23.012.611	10,98%	22,66%
Υπόλοιπος κόσμος	41.504.402	21.419.994	14,24%	21,09%
Συνολικές εισαγωγές Πολωνίας	291.498.670	101.541.060		

Διάγραμμα 21. Αξία (σε ευρώ) και ποσότητα (σε κιλά) των εξαγωγών κάθε χώρας για τις φράουλες, τα σμέουρα, τα βατόμουρα, τα μαύρα, λευκά ή κόκκινα φραγκοστάφυλα και τα λαγοκέρασα (0810), το 2022

Διάγραμμα 22. Μερίδιο εξαγωγών κάθε χώρας προς την Πολωνία για τις φράουλες, τα σμέουρα, τα βατόμουρα, τα μαύρα, λευκά ή κόκκινα φραγκοστάφυλα και τα λαγοκέρασα (0810), με βάση την αξία σε ευρώ (2022)

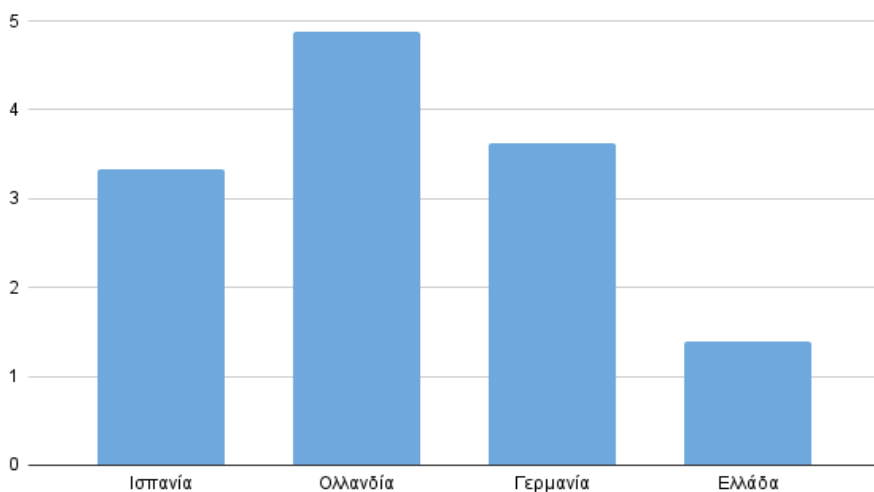
Διάγραμμα 23. Μερίδιο εξαγωγών κάθε χώρας προς την Πολωνία για τις φράουλες, τα σμέουρα, τα βατόμουρα, τα μαύρα, λευκά ή κόκκινα φραγκοστάφυλα και τα λαγοκέρασα (0810), με βάση την ποσότητα σε κιλά (2022)

Η τιμή ανά κιλό των ελληνικών προϊόντων με κωδικό 0810 ήταν η μικρότερη (1,39 €) συγκριτικά με τις τιμές των ίδιων προϊόντων που εισάγονται από τις τρεις άλλες χώρες (3,33 € στην Ισπανία, 3,62 € στη Γερμανία και 4,88 € στην Ολλανδία). Μάλιστα, η τιμή ανά κιλό των ελληνικών προϊόντων ήταν η μόνη που παρουσίασε μείωση το 2022 σε σύγκριση με το 2021 (4,14%), ενώ οι τιμές των προϊόντων των άλλων χωρών σημείωσαν αύξηση συγκρίνοντας τα ίδια έτη (3,39% στην Ολλανδία, 21,07% στη Γερμανία και 25,19% στην Ισπανία).

Πίνακας 16. Τιμή ανά κιλό (σε ευρώ) για τις φράουλες, τα σμέουρα, τα βατόμουρα, τα μαύρα, λευκά ή κόκκινα φραγκοστάφυλα και τα λαγοκέρασα (0810) το 2021, 2022 και η ποσοστιαία μεταβολή μεταξύ των δύο ετών για κάθε χώρα

Χώρα	Τιμή / κιλό σε € (2021)	Τιμή / κιλό σε € (2022)	Μεταβολή τιμής / κιλό (%)
Ισπανία	2,66	3,33	25,19%
Ολλανδία	4,72	4,88	3,39%
Γερμανία	2,99	3,62	21,07%
Ελλάδα	1,45	1,39	-4,14%

Διάγραμμα 24. Τιμή ανά κιλό (σε ευρώ) των εξαγωγών κάθε χώρας για τις φράουλες, τα σμέουρα, τα βατόμουρα, τα μαύρα, λευκά ή κόκκινα φραγκοστάφυλα και τα λαγοκέρασα (0810), το 2022

ΣΤ. ΘΕΣΜΙΚΟ ΠΛΑΙΣΙΟ

Το θεσμικό πλαίσιο που διέπει τα προϊόντα του αγροτικού κλάδου στην Πολωνία περιλαμβάνει διάφορους κανονισμούς τόσο σε εθνικό επίπεδο όσο και σε επίπεδο Ευρωπαϊκής Ένωσης. Πιο συγκεκριμένα, η Πολωνία, ως κράτος μέλος της ΕΕ, τηρεί το νομοθετικό πλαίσιο που αφορά τα γεωργικά προϊόντα, το οποίο καλύπτει τομείς όπως η ασφάλεια των προϊόντων, τα πρότυπα ποιότητας, οι ανάγκες σήμανσης και οι περιβαλλοντικές πτυχές. Οι κανονισμοί που σχετίζονται με την ασφάλεια των προϊόντων καθορίζουν πτυχές της παραγωγής, όπως τη χρήση φυτοφαρμάκων και τα μικροβιολογικά πρότυπα, ώστε να εξασφαλιστεί η ασφάλεια των προϊόντων. Τα πρότυπα ποιότητας και σήμανσης περιλαμβάνουν κανονισμούς σχετικά με τις γεωγραφικές ενδείξεις και τις προστατευόμενες ονομασίες προέλευσης (ΠΟΠ) για ορισμένα προϊόντα. Οι περιβαλλοντικοί κανονισμοί περιλαμβάνουν κανόνες για τη χρήση του νερού, τη διατήρηση του εδάφους, την προστασία της βιοποικιλότητας και τις βιώσιμες γεωργικές πρακτικές.

Η Πολωνία συμμετέχει επίσης στην Κοινή Αγροτική Πολιτική (ΚΑΠ) της ΕΕ, η οποία καθορίζει κανόνες και κανονισμούς για τις γεωργικές επιδοτήσεις, τις παρεμβάσεις στην αγορά και τα προγράμματα αγροτικής ανάπτυξης. Στόχος της ΚΑΠ είναι να διασφαλίσει ένα δίκαιο βιοτικό επίπεδο για τους αγρότες και βιώσιμες γεωργικές πρακτικές. Τα γεωργικά προϊόντα της Πολωνίας υπόκεινται και στις εμπορικές πολιτικές της ΕΕ και στις διεθνείς εμπορικές συμφωνίες. Αυτές περιλαμβάνουν δασμολογικούς κανονισμούς, διαδικασίες εισαγωγής/εξαγωγής και συμμόρφωση με τα εμπορικά πρότυπα που καθορίζονται σε συμφωνίες με άλλες χώρες ή εμπορικά μπλοκ.

Η Πολωνία κατέχει και τη δική της εθνική νομοθεσία που συμπληρώνει τους κανονισμούς της ΕΕ. Αυτή μπορεί να περιλαμβάνει ειδικούς κανόνες για τις γεωργικές επιδοτήσεις, τη χρήση γης, τη διαχείριση των γεωργικών εκμεταλλεύσεων και την τοπική εφαρμογή ευρύτερων πολιτικών της ΕΕ. Επιπροσθέτως, στην εποπτεία των γεωργικών προϊόντων στην Πολωνία συμμετέχουν διάφορες κυβερνητικές υπηρεσίες που είναι αρμόδιες για τη γεωργία, την ασφάλεια των τροφίμων και την προστασία του περιβάλλοντος. Οι οργανισμοί αυτοί είναι υπεύθυνοι για την τήρηση των κανονισμών και την παροχή στήριξη στους γεωργούς και τις επιχειρήσεις τροφίμων. Η πολωνική κυβέρνηση εφαρμόζει διάφορα προγράμματα στήριξης για τους γεωργούς και την αγροτική ανάπτυξη, συμπεριλαμβανομένων επιδοτήσεων, επιχορηγήσεων και κινήτρων που αποσκοπούν στην προώθηση της βιώσιμης γεωργίας, του εκσυγχρονισμού των γεωργικών εκμεταλλεύσεων και της διαφοροποίησης των αγροτικών οικονομιών.

Η ενωσιακή νομοθεσία που διαμορφώνει το εμπορικό πλαίσιο για τα προϊόντα του υπό εξέταση κωδικού (08) επιγραμματικά είναι η ακόλουθη πιο πρόσφατη:

- Ο Κανονισμός (ΕΕ) **2017/625** (CELEX 32017R0625) (ο Κανονισμός Επίσημων Ελέγχων - OCR) για το νέο γενικό νομικό πλαίσιο προκειμένου να διασφαλιστεί υψηλό επίπεδο προστασίας των καταναλωτών
- Ο νέος κανονισμός (ΕΕ) 2023/915 (CELEX 32023R0915) που ορίζει τα μέγιστα επίπεδα στα τρόφιμα που θα διατεθούν στην αγορά της ΕΕ για μυκοτοξίνες, φυτικές τοξίνες, μέταλλα, οργανογενή μέταλλα, αλογονογενείς ουσίες και PCB, υπερφθοροαλκυλικές ουσίες), προσμείξεις διεργασιών και άλλα
- Ο εκτελεστικός κανονισμός (ΕΕ) 2022/2389 της Επιτροπής, της 7ης Δεκεμβρίου 2022, για τη θέσπιση κανόνων για την ενιαία εφαρμογή των συντελεστών συχνότητας για ελέγχους ταυτότητας και φυσικούς ελέγχους στις αποστολές φυτών, φυτικά προϊόντα και άλλα αντικείμενα που εισέρχονται στην Ένωση
- Ο Κανονισμός (ΕΚ) 178/2002 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 28ης Ιανουαρίου 2002, για τον καθορισμό των γενικών αρχών και απαιτήσεων της νομοθεσίας για τα τρόφιμα, για τη θέσπιση της Αρχής Ευρωπαϊκής Ασφάλειας των Τροφίμων και τον καθορισμό διαδικασιών σε θέματα ασφάλειας των τροφίμων (CELEX 32002R0178)
- Ο Κανονισμός (ΕΕ) 1169/2011 (CELEX 32011R1169) για την παροχή πληροφοριών για τα τρόφιμα στους καταναλωτές
- Ο Κανονισμός (ΕΕ) 1308/2013 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 17ης Δεκεμβρίου 2013, για τη θέσπιση κοινής οργάνωσης των αγορών γεωργικών προϊόντων
- Ο εκτελεστικός κανονισμός (ΕΚ) αριθ. 543/2011 της Επιτροπής, της 7ης Ιουνίου 2011, για τη θέσπιση λεπτομερών κανόνων εφαρμογής του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1308/2013 του Συμβουλίου όσον αφορά τους τομείς των οπωροκηπευτικών και των μεταποιημένων οπωροκηπευτικών (ΕΕ L-157 15 /06/2011) (CELEX 32011R0543)

Z. ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ

Z1. ΠΑΡΑΓΟΝΤΕΣ ΠΟΥ ΕΠΗΡΕΑΖΟΥΝ ΖΗΤΗΣΗ - ΠΡΟΣΦΟΡΑ

Σύμφωνα με την παρούσα μελέτη, η ζήτηση για φρούτα και καρπούς από τους Πολωνούς αναμένεται να συνεχίσει την ανοδική της τάση τα επόμενα χρόνια. Η στροφή των Πολωνών σε πιο υγιεινούς τρόπους διατροφής μετά τη εμφάνιση της πανδημίας, αλλά και οι εναλλακτικοί τρόποι κατανάλωσης των φρούτων ευνοούν την περαιτέρω ανάπτυξη του κλάδου. Ακόμη, η γεωγραφική θέση της Πολωνίας διευκολύνει τη σύναψη εμπορικών σχέσεων με άλλες χώρες.

Z2. ΠΡΟΟΠΤΙΚΕΣ ΕΛΛΗΝΙΚΩΝ ΠΡΟΪΟΝΤΩΝ

Το εμπόριο μεταξύ της Ελλάδας και της Πολωνίας εξελίσσεται δυναμικά. Εντούτοις, εξακολουθούν να υπάρχουν προκλήσεις που ορισμένες φορές επηρεάζουν την ομαλή διεξαγωγή των εμπορικών τους δραστηριοτήτων, όπως οι διαφορές στα γλωσσικά εμπόδια και η χιλιομετρική απόσταση μεταξύ των δύο χωρών. Γενικότερα, υπάρχουν δυνατότητες διεύρυνσης των ελληνικών εξαγωγών προς την Πολωνία για τα φρούτα και τους καρπούς. Όπως διαφαίνεται από την παρούσα μελέτη, η τιμή των ελληνικών προϊόντων είναι εν πολλοίς ιδιαίτερα ελκυστική και ανταγωνιστική, γεγονός που επιβεβαιώνεται και από το μεγαλύτερο ποσοστό που καταλαμβάνουν στην πολωνική αγορά κατά ποσότητα σε σύγκριση με το αντίστοιχο ποσοστό σε αξία. Καθώς λοιπόν η διείσδυση των ελληνικών φρούτων και καρπών έχει επιτευχθεί ποσοτικά, υπάρχουν καλές προοπτικές περαιτέρω εμβάθυνσης στους ήδη εδραιωμένους κωδικούς και εξάπλωσης στα ανερχόμενα εξαγωγικά προϊόντα, δεδομένου του πρόσφορου καταναλωτικού εδάφους.